

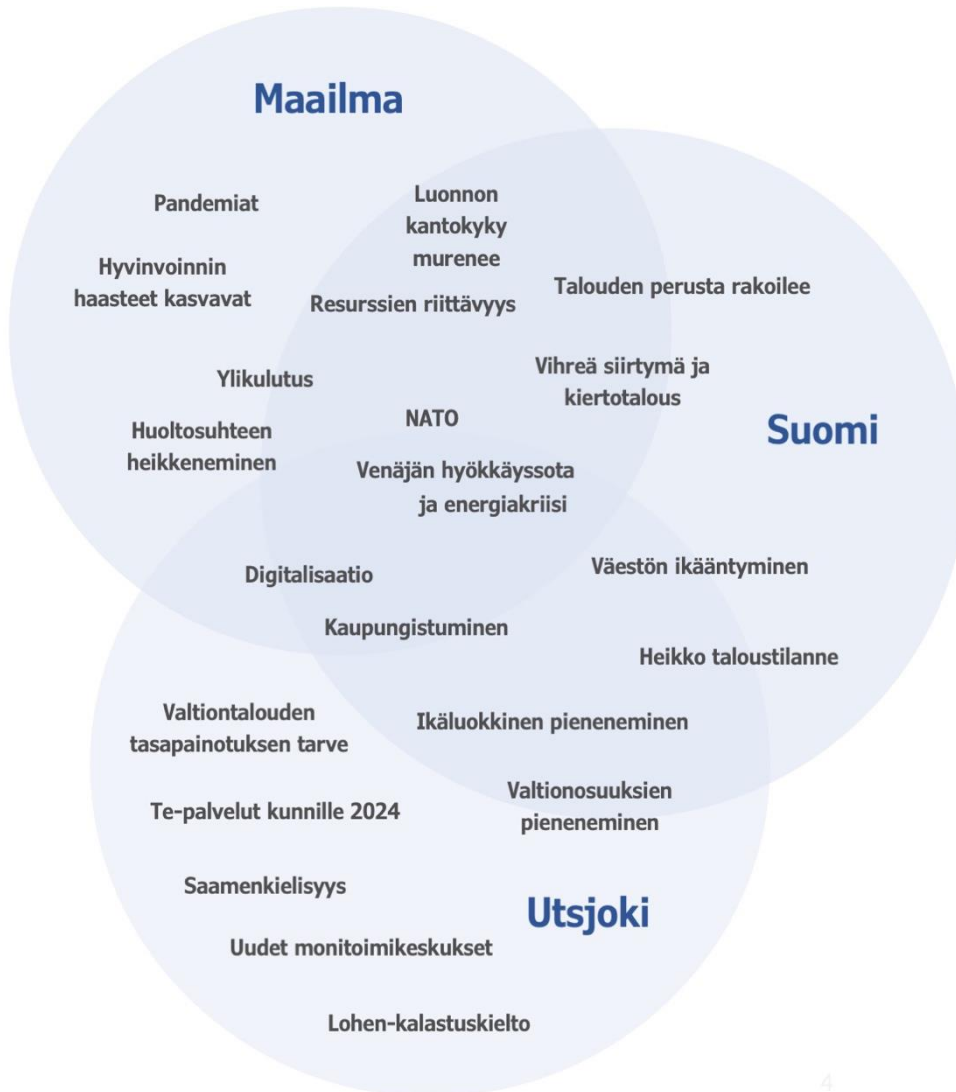

Utsjoen kunnan
Talousarvio 2024 ja
taloussuunnitelma 2024-2026

Utsjoen kuntastrategia 2035

Toimintaympäristön muutokset

Elämme keskinäisriippuvaisessa maailmassa. Utsjoen kunta on sidoksissa koko Suomen ja muun maailman kehitykseen ja muutoksiin.

Kunnan talousnäköymät

Kuntastrategian valmistelussa on tehty taloudellinen tarkastelu vuosille 2024–30. Näin strategian toimien vaikuttavuudelle on saatu yhtä valtuustokautta pidempi näköala.

Kunnan talousnäköymiä tarkasteltiin ns. perusuran ja strategiauran valossa. Perusuran mukaiset laskelmat perustuvat siihen ajatukseen, ettei kunnassa tehtäisi merkittäviä elinvoimaa vahvistavia kehittämistoimia, vaan nykyinen jatkuu. Strategiaura puolestaan kertoo, miten kunnan elinvoiman vahvistamiseen tähtäävät strategian mukaiset uudet toimet vaikuttaisivat kunnan talousnäköymiin.

Tehtyjen painelaskelmien valossa ns. perusurassa kunnan talous kääntyy v 2025 alijäämäiseksi, eikä talous nouse tarkastelujakson (2024–30) aikana ylijäämäiseksi. Lainakanta vähenee alijäämästä huolimatta, ollen edelleen korkea. Strategiaurassa talous kääntyy alijäämäiseksi v 2024, mutta kasvavien verotulojen ansiosta talous nousee ylijäämäiseksi viimeistään v 2028. Taseen ylijäämä kestää vuositasoin alijäämän. Lainakanta vähenee, mutta on tässäkin tarkastelussa edelleen korkea.

Loppupäätelmänä voidaan todeta, että kunnan kannattaa lähteä uudistusten tielle rakentaakseen omin toimin uutta Utsjokea ja vahvempaa elinvoimaa. Se vaatii työtä ja yhdessä tekemistä. Haluamme olla vahvasti pohjoisin ja uskoa rohkeasti tulevaisuuteen!

Visio: Vahvasti pohjoisin

- Utsjoella on hyvä elää, yrittää ja tehdä työtä.
- Pidämme luonnosta huolta, koska se mahdollistaa elämämme.
- Edistämme saamen kielen ja kulttuurin elinvoimaisuutta.

Arvot: Kestävästi kehittyvä

Moniarvoinen

Vaalimme alueen omaleimaisuutta ja moniarvoista yhteisöä, joka kunnioittaa erilaisia kulttuureja ja ihmisiä. Jokainen kuntalainen voi kokea olevansa osa tasavertaista yhteisöä. Huolehdimme elävästä saamelaiskulttuurista ja kehitämme saamenkielisiä palveluita määrätietoisesti. Huomioimme elinkeinojen kehittämisessä moniarvoisuuden.

Mahdollistava

Toimintamme tukee kuntalaisten hyvinvointia. Kunta ei voi tehdä kaikkea yksin, vaan tarvitsemme kumppanuuksia, jotta mahdollisuus työllistyä paranee, ja yhteisöllisyys ja osallisuus vahvistuvat. Tarjoamme entistä paremman yrittäjyyssympäristön, paremmat palvelut ja kehitämme asumisen ratkaisuja. Turvallisuuden tunne on voimavaramme tulevaisuudessakin.

Vastuullinen

Olemme avoimia, läpinäkyviä, ja vastuullisia toiminnassamme. Toimintamme on pitkäjänteistä ja ennustettavaa. Toimimme vastuullisena työnantajana ja luotettavana yhteistyökumppanina. Pidämme huolta kuntalaistemme eduista.

Kuuntelemme aktiivisesti kuntalaisten tarpeita ja toiveita, ja mahdollistamme osallistumisen päätöksentekoon. Hoidamme talouttamme vastuullisesti ja ennakoivasti.

Strategiset painopistealueet

1. Yritysmuuntoinen Utsjoki
2. Kestävästi kasvava matkailu
3. Hyvä elää Utsjoella
4. Kunta on vastuullinen toimija

1. Yritysmuuntoinen Utsjoki

Luomme kuntaan yritysmuuntoisen ja ennustettavan toimintaympäristön. Tunneimme yritystemme tarpeet ja mahdollistamme uutta liiketoimintaa ja yhteistyötä. Huolehdimme siitä, että perinteisten saamelaisten elinkeinojen elinvoimaisuus säilyy vahvana. Houkuttelemme aktiivisesti kuntaan uusia yrityksiä ja tarjoamme tukea yrittäjyyden uran aloittaville. Uudistamme yrityspalveluitamme. Osaavan työvoiman saatavuus on yhteinen päämäärämme.

Tavoitteet

- Kunta mahdollistaa kestävien elinkeinojen harjoittamisen
- Kunnassa on riittävät resurssit yritysten neuvontaan ja palveluihin yrityksen elinkaaren eri vaiheissa

- Kehitetään Norja-yhteistyötä eri toimialoilla ja parannetaan yritysten edellytyksiä käydä rajakauppaa
- TE-palvelut integroidaan tehokkaasti osaksi kunnan toimintoja palvelemaan alueen työllisyyttä ja yritystoimintaa
- Kunnan maapolitiikka, kaavoitus, luvitus ja päätöksenteko tukevat elinkeinotoimintaa, asumista ja vapaa-ajan toimintaa
- Edistetään kunnan nuorten osaamisen kehittämistä alueelle tärkeillä toimialoilla, kuten matkailussa ja porotaloudessa
- Tuetaan yritysten ja työntekijöiden asettautumista kuntaan

2. Kestävästi kasvava matkailu

Rakennamme kestävästä matkailusta kunnan uuden kivijalan, joka perustuu eri elinkeinosten hyvään rinnakkaiseloon. Kehitämme matkailua monialaisesti. Alueen saavutettavuuden parantaminen kuuluu edunvalvontamme kärkeen. Haluamme olla kestävä ja vastuullisen matkailun mallikunta, jossa on hyvä asua ja elää. Matkailu tarjoaa tulevaisuudessa uusia työpaikkoja ja palveluja, luo uutta yrittäjyyttä ja vahvistaa kuntataloutta.

Tavoitteet

- Kehitetään kestävä matkailun ympärivuotisuutta ja alueen tunnettuutta houkuttelevana matkakohteena
- Kunnan maanpolitiikalla ja kaavoituksella tuetaan majoituskapasiteetin kasvua
- Laaditaan ja toimeenpannaan matkailun Master Plan
- Kehitetään monipuolisesti pyörämatkailua
- Suunnitellaan ja toteutetaan Lohikeskus
- Toteutetaan reittejä kesä- ja talvikäyttöön ja kehitetään toimintamalli talvireittien ylläpitoon
- Kehitetään ja tiivistetään yhteistyötä matkailun keskeisten sidosryhmien kanssa
- Kehitetään etätyömahdollisuuksia mm. tilaratkaisuin

3. Hyvä elää Utsjoella

Olemme alueena vetovoimainen ja kunnassamme on hyvä elää, yrittää, työskennellä ja opiskella. Tarjoamme entistä paremmat palvelut ja kehitämme vapaa-ajan aktiviteetteja. Moniarvoisuus ja turvallisuuden tunne ovat voimavarojamme. Meillä on hyvätasoinen opetus ja varhaiskasvatus saamen ja suomen kielillä. Toimimme aktiivisena asuntorakentamisen ja saavutettavuuden edistäjänä. Edunvalvontamme sote-lähipalveluiden ja viranomaispalveluiden turvaamiseksi on aktiivista. Tuemme kolmatta sektoria, joka osaltaan kehittää alueen elinvoimaisuutta ja kuntalaisten hyvinvointia.

Tavoitteet

- Edistetään kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä vapaa-ajan palveluita eri ikäisille.
- Luomme tulevaisuutta, jossa Utsjoella riittää lapsia ja nuoria jatkossakin. Markkinoidaan kunnan uusia monitoimitaloja laadukkaina ja turvallisina työnteko-, kasvu- ja opetusympäristöinä
- Laaditaan asumisen kehittämissuunnitelma, jossa haetaan aktiivisesti yksityisiä asuntorakentajia
- Tuetaan aktiivisella omistajaohjauksella asumisen tason nousua kunnan vuokra-asunnoissa
- Vahvistetaan kunnan viestintää ja markkinointia vetovoiman lisäämiseksi
- Aktivoidaan kolmatta sektoria ja asukastarpeista nousevaa kehittämistä, mikä lisää kyläyhteisöjen hyvinvointia ja osallisuutta
- Kehitetään saamen kielikeskuksen toimintaa ja saamenkielisten palveluiden tarjontaa

- Kehitetään Utsjoen saamelaislukion toimintaa esimerkiksi monipuolistamalla kaksois- ja kolmoistutkintomahdollisuutta
- Kehitetään tutkimus- ja innovaatioyhteistyötä korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kanssa, edistetään erilaisia kouluttautumisen muotoja, sekä yritysten ja oppilaitosten koulutusyhteistyötä.

4. Kunta on vastuullinen toimija

Toimintamme on avointa, läpinäkyvää ja vastuullista. Hoidamme talouttamme ja omaisuuttamme vastuullisesti ja ennakoivasti. Olemme vetovoimainen työnantaja, varmistamme tehtävien hoitoon riittävät henkilöstövoimavarat ja osaamisen. Palvelumme tuotetaan tehokkaasti ja saavutettavasti. Kuntalainen on asiakkaamme – parannamme asiakaspalveluamme ja kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia. Olemme luotettava ja haluttu yhteistyökumppani. Toimintamme edistää kestävästä kehitystä ja hyvinvointia.

Tavoitteet

- Kehitetään kunnan johtamista, esimiestyötä sekä henkilöstön työhyvinvointia ja osaamista
- Hyödynnetään tehokkaammin digitalisaation mahdollisuuksia ottamalla kehitysloikka kunnan hallinnossa
- Hanketoiminta on aiempaa strategisempaa. Hankkeilla tuetaan kuntastrategian toimeenpanoa.
- Jatketaan kunnan viestinnän ja sidosryhmäyhteistyön kehittämistä
- Parannetaan palvelujen saavutettavuutta ja asiakaspalvelun laatua suomen ja saamen kielillä
- Parannetaan kunnan kiinteistöomaisuuden kuntoa, huoltoa, ylläpitoa ja energiatehokkuutta.
- Tuetaan aktiivisella omistajaohjauksella kunnan kiinteistöyhtiön toiminnan ja tuloksellisuuden tervehdyttämistä
- Kehitetään kunnan riskienhallintaa ja hankintaosaamista
- Laadimme ilmastosuunnitelman viimeistään seuraavan valtuustokauden alussa

Kestävästi kehittyvä

Suomi on sitoutunut edistämään YK:n kestävästä kehityksen tavoitteita. Kunnat ovat keskeisiä toimijoita tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

Elämme Utsjoella sopusoinnussa ympäristön kanssa ja edistämme taloudellista ja sosio-kulttuurista kestävyttä.

Utsjoen kunta on sitoutunut Lapin kestävästä kehityksen tavoitteisiin ja pyrkii vastaamaan YK:n tavoitteisiin mm. seuraavilla tavoilla.

Utsjoen kunta on sitoutunut Lapin kestävästä kehityksen tavoitteisiin ja pyrkii vastaamaan YK:n tavoitteisiin mm. seuraavilla tavoilla.

Edistetään saamen kielen, kulttuurin ja saamenkielisen opetuksen kehittymistä.

Kunnan kiinteistöjen energiaremontit.

Edistetään ympäristölle luonnollisten elinkeinojen kehittymistä ja nuorten työllistymistä niihin.

Kehitetään kuntaa työyhteisönä.

Kehitetään TKI-yhteistyötä korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kanssa.

Laaditaan kunnan ilmastosuunnitelma. Kehitetään uusia lähireittejä ja toteutetaan asumisen kehittämisohjelma.

Tuetaan kunnan henkilöstön osaamisen kehittämistä. Tarjotaan kuntalaisille kestävän kehityksen neuvontaa eri osa-alueilla. Kehitetään osaamista julkisissa hankinnoissa.

Matkailun Master Planin toimeenpano. Lohikeskuksen kehittäminen.

Tuetaan saamelaisten perinteisten elinkeinojen harjoittamista muuttuvassa ympäristössä.

Kunnan ilmasto-ohjelman laatiminen. Matkailun Master Planin toimeenpano. Vuoropuhelun lisääminen eri elinkeinojen välillä. Edelleen kehitetään yhteistyötä norjalaisten kanssa. Korkeakouluharjoittelun kehittäminen.

Tuetaan saamelaisten perinteisten elinkeinojen harjoittamista muuttuvassa ympäristössä. Kunnan kiinteistöjen energiaremontit.

Kärkihankkeet

- Matkailun Master Plania toteuttavat kehityshankkeet
- TE 24-uudistus
- Lohikeskus
- Kunnan hallintoa tukeva digiloikka
- Giellagárdi-kielikeskuksen kehittäminen
- Asuntotuotannon kehittäminen

Edunajamisen kärjet

- Osaavan työvoiman saatavuus
- Valtiontuki asuntorakentamiseen
- Saavutettavuuden edistäminen
- Tenon lohienkalastuskiellon taloudellinen kompensatio
- Saamenkielisen etäopetuksen vakinaistaminen
- Sote-lähipalvelujen turvaaminen
- Kevyen liikenteen väylät
- Metsähallituksen maapolitiikka
- Valtionosuusuudistus

Seuranta ja arviointi

Kuntastrategia ohjaa kunnan vuosittaista toiminnan ja talouden suunnittelua. Kunnan vuosittaiset talous- ja toimintasuunnitelmat perustuvat alkaen vuodesta 2024 kuntastrategian strategisten painopisteiden toimeenpanoon. Vuosittaisissa tilinpäätöksissä arvioidaan strategian mukaisten toimenpiteiden toteutumista. Tilinpäätökseen lisätään uudet seurantamittarit:

- Kunnan asukasmäärä tulee kasvamaan vuoteen 2022 verrattuna.
- Kuntaan rekisteröityjen yritysten lukumäärä on kasvanut 12/2022 tilanteeseen verrattuna.
- Kuntatalouden alijäämä ei ylitä kertynyttä ylijäämää v 2023–27.
- Kunnan velka/asukas vähenee suunnitellulla tavalla.
- Työhyvinvointia arvioidaan valittavalla mittarilla vuosittain ja tulos on strategiakauden aikana kehittyvä.
- Sairauspoissaolot vähenevät tarkastelujaksolla 2023–2027.

Yhteenveto

Visio

- Vahvasti pohjoisin

Arvot

- Moniarvoinen, mahdollistava, vastuullinen

Strategiset painopistealueet

- Yritysmyönteinen Utsjoki
- Kestävästi kasvava matkailu
- Hyvä elää Utsjoella
- Kunta on vastuullinen toimija

Utsjoen kunnan yleiset tavoitteet ja toiminnan ohjaus taloussuunnitelmakautena

Kunnanjohtajan johdanto

Vuosien 2024-2026 talouden suunnittelua ovat määrittäneet useat muutokset. Kesästä asti on ollut tiedossa, että valtionosuuksia tullaan leikkaamaan vuodelle 2024 ja että laajempaa valtionosuuksien uudistusta ollaan valmistelemissa lähivuosien aikana. Syksyn 2023 valtionosuuslaskelman päivityksessä Utsjoelta leikattiin n. 430.000 euroa, tämän jälkeen tulleet tarkistukset ovat olleet vähäisiä. Vuosille 2025 ja 2026 leikkaukset ovat tämänhetkisen tiedon valossa maltillisia. Laajemman valtionosuusuudistuksen arvioidaan suosivan kasvavia ja lapsirikkaita kuntia, mikä ennustaa Utsjoelle lähivuosina taloudellisia paineita. Vuoden 2024 veroihin tehtiin vain yleisen maapohjan osalta kiinteistöveroon valtion edellyttämä korotus.

Kesällä 2023 hyväksyttiin Utsjoen kunnan uusi kuntastrategia. Se ohjaa kunnan tulevien vuosien toiminnan suunnittelua. Kunta on ollut vuodesta 2021 äkillisen rakennemuutoksen kunta ja on sitä edelleen. Elinkeinot eivät ole alueella uudistuneet vielä tavalla, mikä olisi vahvistanut kestävästi kunnan taloutta, asukaslukua, yritysten määrää ja työllisten määrää. Syksyllä kunnassa on laadittu päivitetty äkillisen rakennemuutoksen toimintasuunnitelma (ÄRM-suunnitelma), jossa on tunnistettu tarvittavia toimia seuraavan noin kymmenen vuoden ajanjaksolle. Kuntastrategian ja ÄRM-suunnitelman keskiössä ovat kestävästi kasvava matkailu ja yritysmuotoinen Utsjoki. Kunta on valinnut yhdeksi painopisteekseen matkailun monipuolisen kehittämisen. Näemme, että sillä on kasvun potentiaali tavalla, mikä luo luonnostaan kysyntää myös muille elinkeinoille, kuten peruspalveluille, rakentamiselle ja luontaistaloudelle. Yllä mainitun kuntastrategian lisäksi kunnassa on valmistumassa maapoliittinen ohjelma ja matkailun Master plan.

Mainittujen asiakirjojen ohjaavuus merkitsee sitä, että Utsjoki tulee vuodesta 2023 alkaen aktiivisesti kehittämään matkailua. Se edellyttää vahvaa sidosryhmäyhteistyötä, Matkailun Master Plan -työssä halutun matkailun profiilin määrittämistä, investointien aktiivista kartoittamista, asuntotilanteeseen reagointia ja kunnan vastuulla olevien kehittämistoimien tekemistä. Utsjoen matkailun rakenne oli vuosikymmeniä sellainen, että se ei edellyttänyt kunnalta juurikaan julkisten rakenteiden ja palvelujen kehittämistä. Tämän vuoksi Utsjoen elinkeinon kehittämisen painopisteet voidaan jakaa kahteen kategoriaan. Julkisten rakenteiden ja palvelujen vahvistaminen, kuten reitit, väylät, asuminen sekä aluemarkkinointi ja saavutettavuus. Tämän lisäksi kunta voi tukea taloudellisesti alueen yritysten liiketoiminnan kehittämistä yrittäjien tarpeista nousevilla tarpeilla.

Vuosi 2023 on ollut ensimmäinen vuosi HVA-uudistuksen jälkeen. Uudistuksen seurauksena kunnille jäi useita entisiä SOTE-sektorin tehtäviä, joita on tämän vuoden aikana tunnistettu, koordinoitu ja resursoitu. Lapin HVA-alue on huomattavan alijäämäinen, mistä seuraa leikkauksia palveluihin. Kolmas strateginen painopiste kuntastrategiassa on hyvä elää Utsjoella. Siihen liittyen kunnan tulee edunvalvonnalla huolehtia, että Utsjoella säilyvät laadukkaat, riittävät ja toimivat peruspalvelut kuntalaisille.

Vuoden 2024 aikana kuntien tulee järjestäytyä työllisyyspalvelun tuottajiksi. TE24-uudistus astuu voimaan vuoden 2025 alussa ja ensi vuosi edellyttää kunnissa palvelun haltuunottoa. Utsjoki on hakenut yhdessä Itä- ja Pohjois-Lapin kuntien kanssa yhteistä työllisyysaluetta, jonka vastuukuntana toimii Sodankylä. Jos tämä työllisyysalue hyväksytään, voidaan valmistelua jatkaa ennalta suunnitellulla tavalla.

Utsjoen kunta on aloittanut digitaalisten palvelujen uudistamisen. Vuonna 2024 viedään päätökseen jo aloitetut digitaaliset hankkeet, joilla parannetaan sisäistä järjestelmien ajantasaisuutta, käytettävyyttä, tiedon hallintaa ja tietosuojaa.

Kuntastrategian neljäs painopiste on, että kunta on vastuullinen toimija. Voidaksemme lisätä henkilöstön kokemusta tasapuolisesta ja vetovoimaisesta työnantajasta, on tarkoitus toteuttaa useita toimia, mm. henkilöstön tehtävänkuvien ja työn vaativuuden arvioinnin uudistus sekä rekrytoinnin ja perehdytyksen prosessien kehittäminen. Seurannan tueksi laaditaan vuosittain toteutettava työhyvinvointikysely, jolla kehittämistoimien vaikutusta henkilöstöön seurataan.

Talousarvion mukaiset käyttötalouden toimintatuotot ovat 3 486 194 ja toimintakulut 8 683 697.

Kunnan tuloveroprosentti tulevalle vuodelle on 8,4 %. Yleinen kiinteistövero on 1,30 %, maapohjan kiinteistövero 1,30 %, vakituisen asunnon kiinteistövero 0,65 %, muiden asuinrakennusten kiinteistövero 1,60 % ja rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistövero 2,00 %.

Verotuloja arvioidaan kertyvän seuraavasti; tuloveroa 1 806 043 €, yhteisövero 125 000 € ja kiinteistövero 800.000 euroa €. Valtionosuuksia arvioidaan kertyvän seuraavalle vuodelle 3 340 361 €.

Talousarvion mukainen nettolainan vähennys vuodelle 2024 on 517 725,36 €. Utsjoen kunnan lainamäärä 1.1.2024 on 11 103 482,26 € eli 9 409,73 € / asukas.

Investointilaskelmassa on hankintoihin varattu yhteensä 489 092 €, rahoitusosuudet investointeihin 103 715 €.

Arvioitu ylijäämä vuodelle 2024 on 37 078 €.

Tanja Lepistö
vt. kunnanjohtaja

Perustietoa kunnasta

Väestö 31.12.

Asukkaita	2018	2019	2020	2021	2022
	1232	1212	1219	1176	1181

Vuodesta 2018 kunnan väkiluku on vähentynyt 51 henkilöllä.

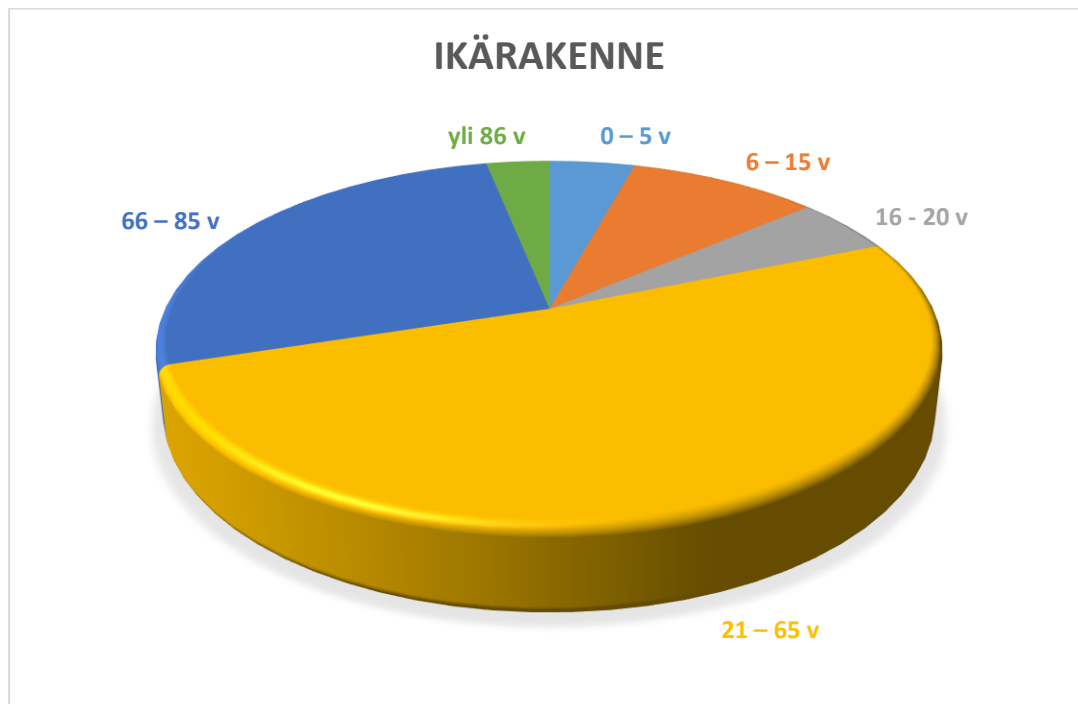
Saamelaisia	2003	2007	2008	2012	2015	2019	2023
	821	806	809	768	722	662	599 (alustava tieto)

Lähde: Saamelaiskäräjät

Ikärakenne 31.12.2022

Ikäryhmä	Yhteensä	Miehiä	Naisia
0 – 5 vuotta	50	29	21
6 – 15 vuotta	112	59	53
16 - 20 vuotta	59	40	19
21 – 65 vuotta	606	323	283
66 – 85 vuotta	316	168	148
yli 86 vuotiaat	37	13	24
Yhteensä	1180	632	548

Lähde: Tilastokeskus

Työllisyys

Vuosi	Työvoima	Työlliset	Työttömät	Huoltosuhte
2012	556	502	54	1,56
2013	568	505	63	1,53
2014	588	510	78	1,47
2015	574	491	83	1,54
2016	561	501	60	1,47
2017	536	486	50	1,56
2018	527	484	43	1,34
2019	541	502	39	1,10
2020	559	486	73	1,15
2021	534	487	47	

Lähde: Tilastokeskus ja Työ- ja elinkeinoministeriö

Työvoiman määrä on vuodesta 2016 lähtien laskenut 2 henkilöllä. Huoltosuhte (elatussuhte) kertoo kuinka monta työhön osallistumatonta (alle 17 v. ja yli 63 v.) on yhtä työllistä kohden eli kuinka monta elätettävää on yhtä elättäjää kohti.

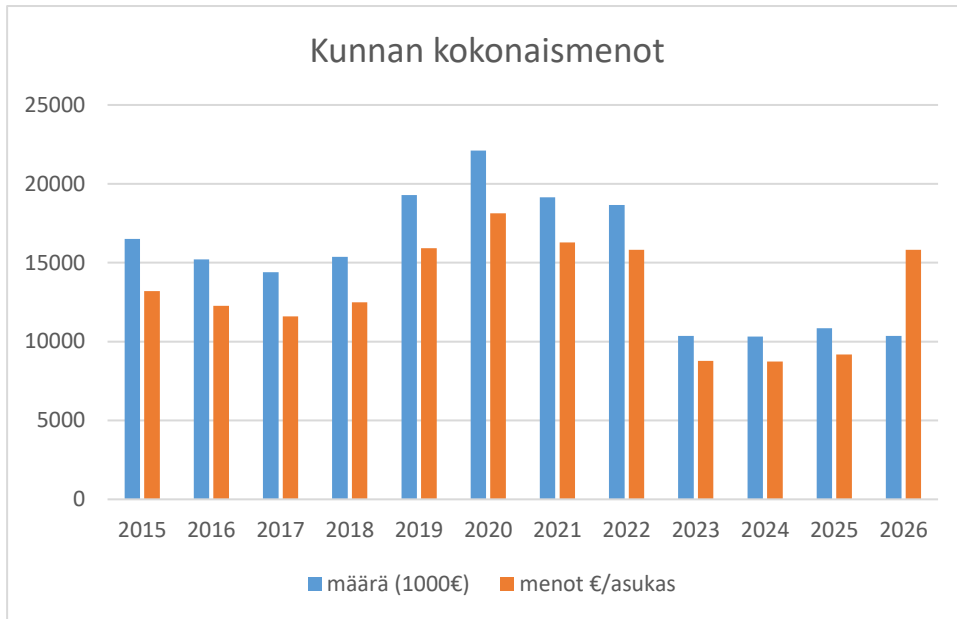
Utsjoen kunta on Euroopan yhteisön pohjoisin kunta. Kunnassa on vahva saamelainen identiteetti ja saamelaisen alkuperäiskansan omaa kieltä, saamea, käytetään myös kunnan toisena virkakielenä.

Saamelaisuus merkitsee Utsjoen kunnassa vahvaa peruselinkeinojen asemaa. Kunnassa poro – ja muilla luontaiselinkeinoilla, joiden kehittämistä kunta osaltaan pyrkii edistämään, on erityisen vahva elinkeinollinen ja kulttuurinen merkitys. Kunta tunnustaa saamelaisten elinkeinojen sekä saamen kielen ja kulttuurin merkityksen ja edistää ja tukee niitä toiminnassaan pyrkien siihen, että saamelaisten perustuslaissa turvatut oikeudet kunnassa toteutuvat. Edellä mainittu painotus näkyy erityisesti hyväksytyssä elinkeinostrategiassa, ja huomioidaan kuntastrategiatyössä.

Kunta tukee panostuksin perinteisten elinkeinojen, rajakaupan, matkailun sekä sähköisten palveluiden kehittämistä.

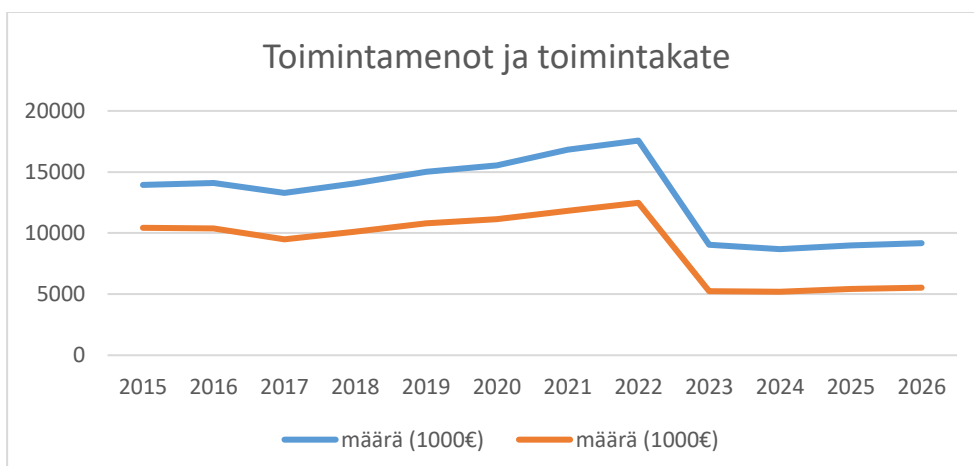
Kunnan talous

Vuosi	Määrä (1000€)	Menot €/asukas
2015	16.507	13.206
2016	15.200	12.268
2017	14.398	11.593
2018	15.381	12.484
2019	19.296	15.921
2020	22.114	18.126
2021	19.148	16.282
2022	18.667	15.820
2023	10.361	8.781
2024	10.318	8.744
2025	10.845	9.190
2026	10.361	15.820

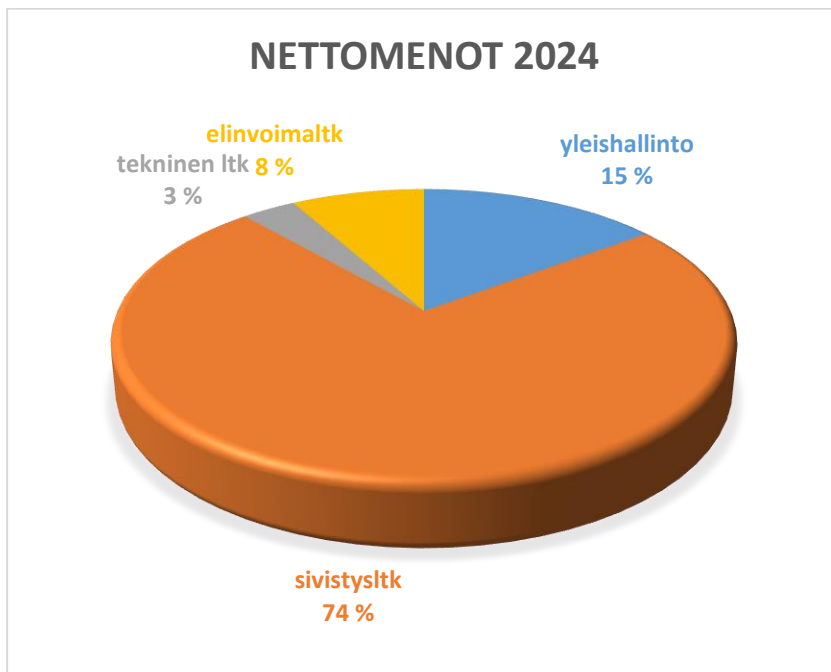
Kokonaismenoihin on laskettu toimintamenot, tuloslaskelmamenot, investointimenot sekä lainojen lyhennykset.

Vuosi	Toimintamenot		Toimintakate	
	Määrä (1.000 €)	Muutos edell. vuodesta %	Menot €/ asukas	Määrä (1.000 €)
2015	13.936	+7,82	11.149	10.443
2016	14.098	+1,16	11.360	10.378
2017	13.292	- 5,72	10.702	9.487
2018	14.081	+5,94	11.430	10.121
2019	15.018	+6,65	12.392	10.786
2020	15.537	+3,45	12.735	11.133
2021	16.837	+8,36	14.317	11.820
2022	17.572	+4,37	14.892	12.475
2023	9.053	-48,48	7.672	5.255
2024	8.684	-4,08	7.359	5.198
2025	8.980	+3,41	7.610	5.424
2026	9.165	+2,06	7.767	5.537

Käyttömenojen jakauma hallintokunnittain 2022-2024 (ilman poistoja):

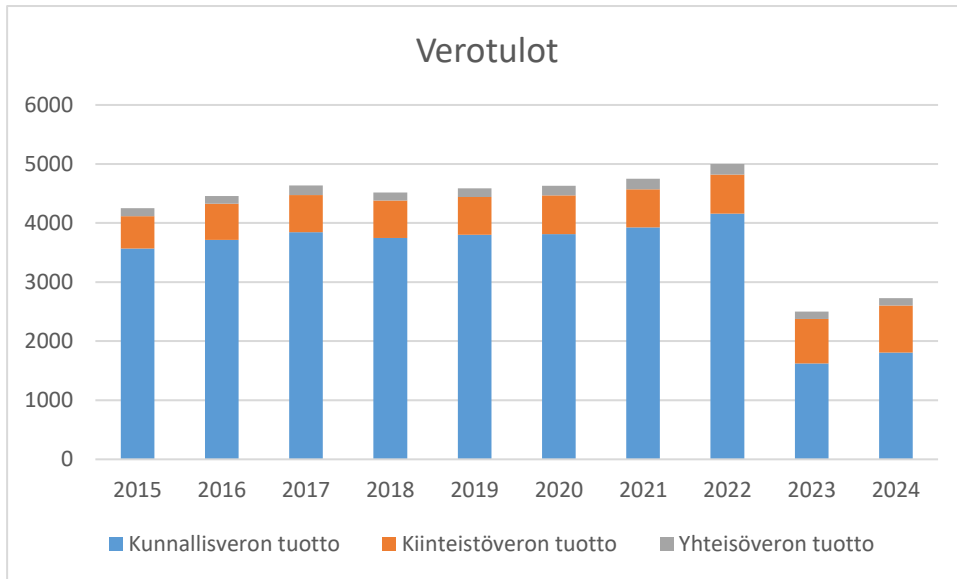
Hallintokunta	Nettomenot 1000 €		
	2022	2023	2024
Yleishallinto	748	764	770
Sivistysltk	3.529	3.759	3.830
Tekninen ltk	698	318	174
Elinvoimalk	321	414	424
Perusturvaltk	7.182	-	-

Ylivoimaisesti suurimmat menoja aiheuttavat toiminnot vuonna 2024 ovat sivistystoimessa 3.830 t €, kun käyttötalouden nettokustannukset ovat kokonaisuudessaan 5.198 t € sivistystoimen. Menojen yhteismäärä on 73,68 % käyttötalouden nettomenoista.

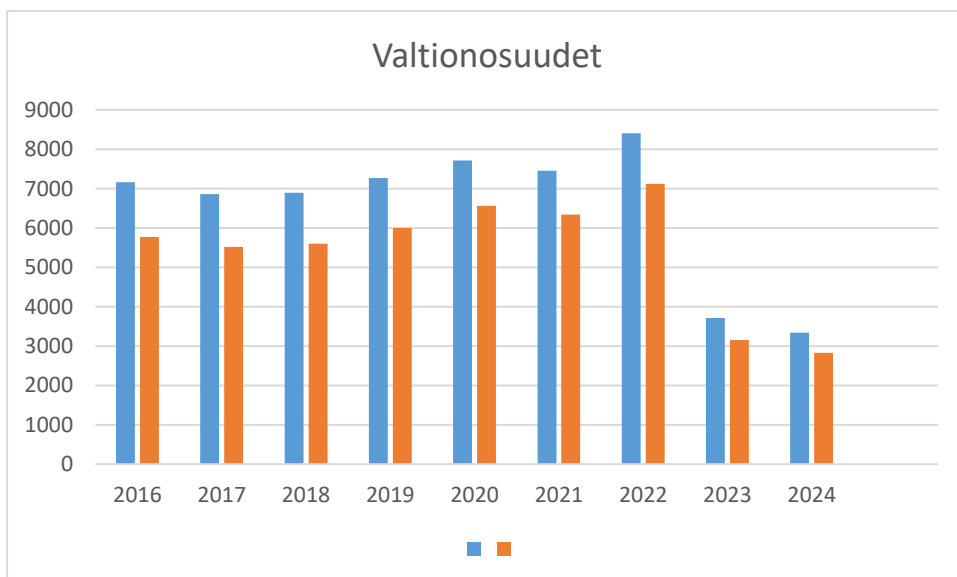
Vuoden 2024 tuloveroprosentti on 8,4% Taloussuunnitelmavuosien verotulot on laskettu 8,4 %:n mukaan.

	Kunnallisveron tuotto (1000 €)	Kiinteistöveron tuotto (1000 €)	Yhteisöveron tuotto (1000 €)
2015	3.571	546	134
2016	3.713	615	130
2017	3.843	633	160
2018	3.780	621	149
2019	3.705	646	163
2020	3.999	595	155
2021	3.929	645	178
2022	4.160	659	182
2023	1.625	750	125
2024	1.806	800	125

Kunnan valtionosuudet:

Vuosi	Määrä (1000 €)	€/asukas
2015	6.707	5.366
2016	7.162	5.771
2017	6.856	5.520
2018	6.896	5.598
2019	7.269	5.997
2020	7.715	6.561
2021	7.454	6.338
2022	8.405	7.122
2023	3.716	3.149
2024	3.340	2.831

Kassavarojen muutos taloussuunnitelman mukaan ilman lainanottoa:

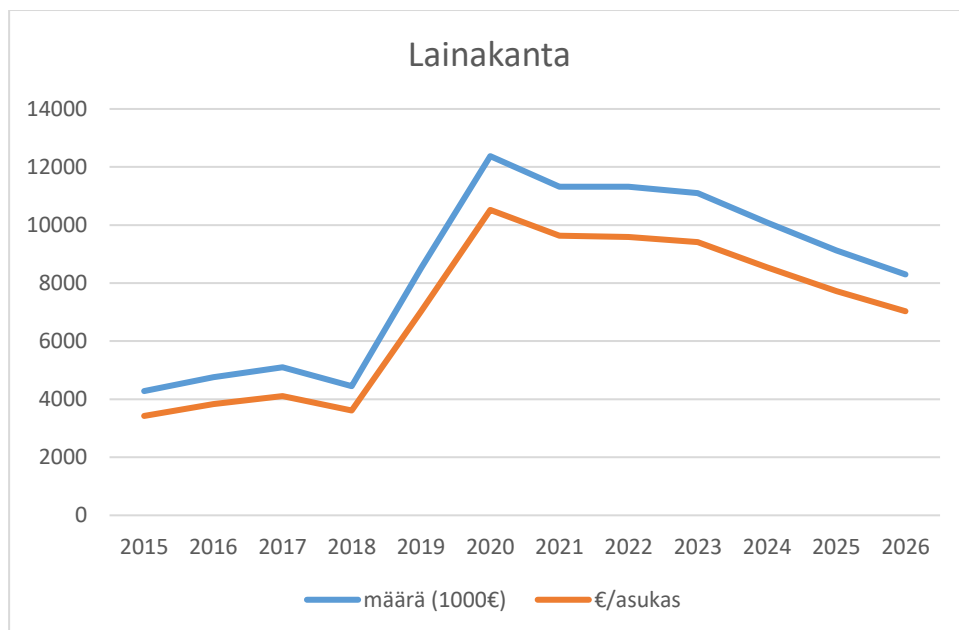
Vuosi	Määrä (1000 €)
2024	-646
2025	-934
2026	-507

Kassavarojen muutos on kunnan varsinaisen toiminnan menojen ja investointimenojen vaikutus rahoitukseen. Kassavarat ovat kaikkina vuosina 2024-2026 ilman lainanottoa alijäämäisiä.

Varsinaisen toiminnan ja investointien nettomenojen rahoitus sekä lainojen lyhennykset vaativat maksuvalmiuden ylläpitämiseksi lainoitusta, kun kassavarat ovat alijäämäiset.

Lainakanta:

Vuosi	Määrä (1000 €)	€/asukas
2015	4.281	3.425
2016	4.761	3.836
2017	5.106	4.111
2018	4.452	3.614
2019	8.516	7.027
2020	12.374	10.522
2021	11.325	9.630
2022	11.320	9.593
2023 (ta)	11.103	9.410
2024 (ta)	10.086	8.547
2025 (ts)	9.122	7.731
2026 (ts)	8.294	7.028

Taloussuunnittelun yleisperustelut

Kuntalain (410/2014) 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntakonsernin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma ovat laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarvioon tulee ottaa toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä tulee osoittaa, miten rahoitustarve tulo-rahoituksen lisäksi muutoin katetaan. Kuntalaki veloittaa kuntaa huolehtimaan tulo-rahoituksen riittävydestä ja maksuvalmiuden säilyttämisestä.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Jos taseen alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, taloussuunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä (toimenpideohjelma), joilla kattamaton alijäämä katetaan valtuuston erikseen päättämänä kattamiskautena (alijäämän kattamisvelvollisuus).

Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät resurssit ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Myös kunnallisen liikelaitoksen talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee olla tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Samaa rakennetta noudatetaan sekä taloussuunnitelmassa että tilinpäätökseen sisältyvässä talousarvion toteutumisvertailussa. Talousarvio on sitova menojen ja tulojen erotuksen eli neton tasolla.

1. Käyttötalousosa

Käyttötalousosa rakentuu tuloslaskelman muotoon, jossa toimielimittäin ja tehtäväalueittain määritellään kunnan toiminta. Talousarvion ja taloussuunnitelman käyttötalousosassa valtuusto asettaa toiminnalliset tavoitteet ja osoittaa tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot toimielimelle tehtävän tai tehtävien hoitamiseen.

2. Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosa osoittaa, kuinka tulo-rahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, korkoihin ja muihin rahoitusmenoihin sekä omaisuuden kulumisen edellyttämiin suunnitelmanmukaisiin poistoihin.

Toimintakate ilmoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate on kunnan kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulos. Vuosikate ilmoittaa, riittääkö kunnan tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannontekijöistä aiheutuneet kulut eli käyttöomaisuuden poistot. Ennen vuosikatetta esitetään vain säännönmukaisen toiminnan tuotot ja kulut.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan varauksia tai vapaata omaa pääomaa.

3. Investointiosa

Investointiosa sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille. Useamman vuoden aikana toteutettava investointihanke jaetaan eri vuosille. Talousarvion ja -suunnitelman liitteeksi tehdään neljää vuotta koskeva investointisuunnitelma, josta ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi ja kolme seuraavaa vuotta suunnitelmavuosia.

Investointiosassa valtuusto hyväksyy määrärahat ja tuloarviot hankkeille tai hankeryhmille. Hankkeet ja hankeryhmät ryhmitellään toimielimittäin ja tarvittaessa tehtävittäin. Investoinneiksi katsotaan 5.000 euroa tai sen yli maksavat hankkeet ja hankinnat.

Investointiosan tuloarviona esitetään arvioidut valtion ja muiden yhteisöjen rahoitusosuudet investointimenoihin.

4. Rahoitusosa

Rahoitusosassa osoitetaan, kuinka paljon tarvitaan tulorahoituksen lisäksi pääomarahoitusta investointeihin ja lainanlyhennyksiin ja miten rahoitustarve katetaan tai kuinka suuri on rahoitusjäämä.

Käyttötalous hallintokunnittain

	TP2022	TA 2023	TA 2024
Kunnanhallitus			
Toimintatuotot	56 154	40 900	53 500
Toimintakulut	-804 576	-804 582	-823 404
Toimintakate	-748 422	-763 682	-769 904
Elinvoimalautakunta			
Toimintatuotot	666 669	689 857	278 081
Toimintakulut	-987 620	-1 121 776	-702 196
Toimintakate	-320 951	-431 919	-424 115
Sivistyslautakunta			
Toimintatuotot	1 666 808	1 487 470	1 329 568
Toimintakulut	-5 195 815	-5 246 271	-5 158 913
Toimintakate	-3 529 007	-3 758 801	-3 829 344
Tekninen lautakunta			
Toimintatuotot	1 455 995	1 793 660	1 825 045
Toimintakulut	-2 153 756	-2 130 933	-1 999 184
Toimintakate	-697 761	-337 273	-174 139
Kaikki yhteensä			
Toimintatuotot	3 845 626	4 011 887	3 486 194
Toimintakulut	-9 141 767	-9 303 562	-8 683 697
Toimintakate	-5 296 141	-5 291 675	-5 197 502

Käyttötalous tehtäväalueittain

Vaalit

Keskusvaalilautakunta

Toimielin Keskusvaalilautakunta

Tulosalueen nimi Vaalit

Tilivelvollinen Kunnanjohtaja

Toiminnan kuvaus

Vuonna 2024 on presidentinvaalit ja europarlamenttivaalit.

Talousarviovuoden 2024 toiminnalliset tavoitteet

Toteuttaa laissa määrätyt tehtävät.

Taloussuunnitelma 2025 – 2026

Vuonna 2025 alue- ja kuntavaalit.

Talous	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	3 000	2 400	7 500	7 650	7 803
Toimintamenot	-7 128	-6 397	-14 558	-14 849	-15 146
Netto	-4 128	-3 997	-7 058	-7 199	-7 343

Tarkastustoimi

Toimielin Tarkastuslautakunta

Tulosalueen nimi Tarkastustoimi

Tilivelvollinen Kunnanjohtaja

Talous	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot					
Toimintamenot	-13 661	-12 500	-15 150	-15 453	-15 762
Netto	-13 661	-12 500	-15 150	-15 453	-15 762

Toiminnan kuvaus

Kuntalain mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Lisäksi tarkastuslautakunta ohjaa tilintarkastusta.

Tilintarkastusyhteisöksi valtuusto on valinnut BDO Audiator Oy. Tilintarkastajana toimi Tiina Mikkonen-Brännkärr. Tarkastuslautakunta kokoontuu 2-3 kertaa vuodessa.

Talousarviovuoden 2024 toiminnalliset tavoitteet

Tarkastuslautakunta työskentelee laatimansa kausisuunnitelman mukaisesti.

Taloussuunnitelma 2025 – 2026

Tarkastuslautakunta jatkaa työskentelyä laatimansa kausisuunnitelman mukaisesti.

Yleishallinto

Toimielin Kunnanhallitus
Tulosalueen nimi Kunnanhallitus
Tilivelvollinen Kunnanjohtaja

Talous	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	53 154	38 500	46 000	46 920	47 858
Toimintamenot	-783 787	-785 685	-793 696	-809 570	-825 762
Netto	-730 633	-747 185	-747 696	-762 650	-777 903

Toiminnan kuvaus

Keskushallinto järjestää tukitoiminnot hallintokunnille mm. puhelinvaihe, chat, postitus, arkistointi, asiakaspalvelu, tietoverkon ylläpito, ict-palvelut sekä muut yleiset toimistopalvelut. Keskushallinto valmistelee ja panee toimeen kunnanvaltuuston ja –hallituksen päätökset. Hallinnon kustannuksissa ovat mukana tarkastustoimen, tulkkipalveluiden ja henkilöstöpalveluiden kustannukset, valtiolle korvattavat verotuskustannukset ja yhteistoimintamenot Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymälle, Suomen kuntaliitolle ja Lapin liitolle, sekä vaalien järjestämisestä kunnalle aiheutuvat menot. Henkilöstöpalveluiden kustannuksiin sisältyvät kunnan henkilöstön työterveyshuollon sekä yhteistoiminnan kustannukset. Hallinnon kustannuksiin sisältyvät ostopalveluna hankittavat ict-tukipalvelut sekä henkilöstö- ja taloushallinnon menot. Keskushallinto avustaa hallintokuntia niille kuuluvissa henkilöstö- ja taloushallinnon tehtävissä sekä yleisten tietojärjestelmien käytössä.

Talousarviovuoden 2024 toiminnalliset tavoitteet

Keskushallinnon painopisteenä on kunnan toimintaa ohjaavan kuntastrategian toteuttamisen suunnittelu ja aikataulutus. Kunnan toimintaa tukevien tietojärjestelmien ajantasaistaminen ja uusien järjestelmien sujuva käyttö. Sähköisten palveluiden käyttöönottoa kehitetään edelleen ja kuntalaisten osallistamista päätöksentekoprosesseihin vahvistetaan. Kunnan sisäistä ja ulkoista viestintää ja kuntamarkkinointia kehitetään edelleen.

Taloussuunnitelma 2025 – 2026

Keskushallinto vastaa ajanmukaisten, tehokkaiden ja työhyvinvointia tukevien työskentelyolosuhteiden järjestämisestä hallintokunnille ja luottamushenkilöille kunnan toimintojen joustavuuden ja tehokkuuden takaamiseksi. Keskushallinto tekee aktiivista edunvalvontaa kunnan kilpailukyvyyn ja elinvoiman vahvistamiseksi.

Yritysmuotoinen Utsjoki

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso
TE-palvelut integroidaan tehokkaasti osaksi kunnan toimintoja palvelemaan alueen työllisyyttä ja yritystoimintaa	Valmistelu ja päätökset yhteistoiminta-alueeseen liittymisestä	Valmistelun eteneminen	Tarvittavat päätökset tehdään aikataulussa ja hyvässä yhteistyössä TE-alueen kanssa
Kunnan maapolitiikka, kaavoitus, luvitus ja päätöksenteko tukevat elinkeinotoimintaa, asumista ja vapaa-ajan toimintaa	Täytäntöön pannaan maapoliittinen ohjelma ja seurataan sen toteutumista Utsjoen asemakaava valmistuu Päivitetään tonttien hinnoittelu Edistetään aktiivisesti uusien matkailuinvestointien ja -palvelujen sekä asumisen kehittymistä alueelle	Maa- ja elinkeinopoliittinen katsaus kunnanhallitukselle Asian käsittely toimielimissä Asian käsittely toimielimissä Neuvottelut ja tilaisuudet ja medianäkyvyys	2 krt /vuosi Utsjoen asemakaava on valmis Tonttien hinnoittelu on päivitetty Investointien määrä alueella kasvaa
Tuetaan yritysten ja työntekijöiden asettautumista kuntaan	Ulkoisen viestinnän ja kuntamarkkinoinnin tehostaminen	Uusien yritysten määrä Työntekijöiden pysyvyys	Yritysten määrä kasvaa Työntekijöiden pysyvyys paranee

Kestävästi kasvava matkailu

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso
Kehitetään kestävä matkailun ympärivuotisuutta ja alueen tunnettuutta houkuttelevana matkakohteena	Luottamushenkilöiden sitouttaminen tarvittaviin kehittämistoimiin	Asian käsittely toimielimissä	Hankkeet toteutettu tavoitteiden mukaisesti
Kunnan maanpolitiikalla ja kaavoituksella tuetaan	Edistetään aktiivisesti uusien matkailuinvestointien ja -palvelujen sekä	Neuvottelut ja tilaisuudet ja medianäkyvyys	Investointien määrä kasvaa

majoituskapasiteetin kasvua	asumisen kehittymistä alueelle		
Kehitetään ja tiivistetään yhteistyötä matkailun keskeisten sidosryhmien kanssa	Matkailun ja maankäytön pyöreän pöydän tilaisuuksien jatkaminen	Tilaisuuksien määrä	3 krt/v

Hyvä elää Utsjoella

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso
Edistetään kuntalaisten terveyttä, hyvinvointia, turvallista asumista sekä vapaa-ajan palveluita	Kunnan järjestämisvastuulle jääneiden palveluiden tarkoituksenmukainen mitoittaminen ja resurssin oikea kohdentaminen Edunvalvonta HVA	Palveluiden saatavuus ja laatu Asiakaspalautteet Hyte-kerroin	Kunnassa säilyvät laadukkaat, riittävät ja toimivat peruspalvelut, jotka ovat kunnan elinvoimaisuuden edellytys Kuntalaisilla on hyvä elää ja olla Utsjoella
Luomme tulevaisuutta, jossa Utsjoella riittää lapsia ja nuoria jatkossakin Markkinoidaan kunnan uusia monitoimitaloja laadukkaina ja turvallisina työnteko-, kasvu- ja opetusympäristöinä	Toimeenpannaan kunnan elinvoimaisuutta lisäävää kuntastrategiaa	Strategian toimeenpanon suunnittelu ja aikataulutus Strategiaa toimeenpaneuvien toimenpiteiden määrä	Strategian toimeenpano aikataulutettu suunnitelmakaudelle Toimenpiteiden toteutus aikataulun mukaisesti Kaikilla vuosiluokilla on oppilaita ja toimiva 2. asteen opetus
Laaditaan asumisen kehittämisohjelma, jossa haetaan aktiivisesti yksityisiä asuntorakentajia	Tuotetaan yhdessä elinvoimatoimialan kanssa asumisen kehittämisohjelma	Järjestettyjen tilaisuuksien määrä Medianäkyvyys aiheen tiimoilta	Kehittämisohjelma laadittu
Tuetaan aktiivisella omistajaohjauksella asumisen tason nousua kunnan vuokra-asunnoissa sekä kiinteistöyhtiön toiminnan ja talouden tervehdyttämistä	Tuetaan kiinteistöyhtiötä asumisen kehittämissuunnitelman laatimisessa Tuetaan kiinteistöyhtiötä tervehdyttämishojelman laatimisessa	Kehittämissuunnitelman laatiminen Tervehdyttämishojelman laatiminen	Kehittämissuunnitelma on käytössä Tervehdyttämishojelma on käytössä

Vahvistetaan kunnan viestintää ja markkinointia vetovoiman lisäämiseksi Viestinnän ja sidosryhmäyhteistyön kehittäminen	Toimialojen välisen viestintäverkoston koordinointi	Viestintäsuunnitelman mukainen toiminta	Viestintä vahvistaa kuntaimagoa ja kunnan vetovoimaa
Aktivoidaan kolmatta sektoria ja asukastarpeista nousevaa kehittämistä, mikä lisää kyläyhteisöjen hyvinvointia ja osallisuutta	Päivitetään olemassa olevat kolmatta sektoria tukevat sopimukset Kyläkierrokset	Asian käsittely toimielimissä Kyläkierrosten määrä	Sopimukset päivitetty Kyläkierrosten kautta saadaan tietoa kehittämistarpeista

Kunta on vastuullinen toimija

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso
Kehitetään kunnan johtamista, esimiestyötä sekä henkilöstön työhyvinvointia ja osaamista	Henkilöstön tehtävien TVA-uudistus, päivitetty tehtäväkuvaukset ja työn vaatavuuden arvioinnit	Päivitetyt tehtäväkuvaukset ja työn vaatavuuden arvioinnit	Tehtäväkuvaukset ja työn vaatavuuden arvioinnit ajan tasalla
	Jatketaan ja kehitetään ns. päällikköpäivien toteutusta	Ns. päällikköpäivien lukumäärä	2-4 krt/v
	Rekrytointi- ja perehdytysprosessien kehittäminen ja yhtenäistäminen	Ohjeistuksen laatiminen ja käsittely toimielimissä	Yhtenäiset prosessit käytössä
	Opiskelijaharjoittelumallin kehittäminen	Opiskeluharjoittelumallin valmistelu	Opiskeluharjoittelumalli käytössä
	Työhyvinvointisuunnitelman ja -mittariston laadinta ja käyttöönotto	Asian valmistelu ja käsittely toimielimissä	Työhyvinvointisuunnitelma ja -mittaristo ajan tasalla ja käytössä
Sairauspoissaolojen seuranta ja syiden arviointi	Sairauspoissaolojen seuranta ja syiden arviointi	Sairauspoissaolojen määrä	Sairauspoissaolojen seurannan ja varhaisen puuttumisen kautta sairauspoissaolot vähenevät

Hyödynnetään tehokkaammin digitalisaation mahdollisuuksia ottamalla kehitysoikku kunnan hallinnossa	Tiedonohjaus-suunnitelman ja asiahallintajärjestelmän päivittäminen Tiedonhallintamallin rakentaminen, tiedon käsittelyn eheyttäminen, tietosuojan turvaaminen Laaditaan kunnalle digitiekartta	Työn eteneminen, henkilöstön sitouttaminen Työn eteneminen, henkilöstön sitouttaminen Työn eteneminen	Uudet järjestelmät ovat käytössä Uudet toimintamallit ovat käytössä Digitiekartta käytössä
Hanketoiminta on aiempaa strategisempaa Hankkeilla tuetaan kuntastrategian toimeenpanoa	Pidetään kunnanhallitus ajan tasalla strategisesta hanketoiminnasta	Vuoropuhelu kunnanhallituksessa hanketoiminnasta	Kunnanhallitus on ajan tasalla hanketoiminnasta
Parannetaan saamenkielisten palvelujen saavutettavuutta	Tuetaan saamen kielen opiskelua palkanlisä-kannustimella Edunajamisella pidetään kielikysymystä esillä TE24-uudistuksen edistyessä	Kielillisää saavan henkilöstön lukumäärä TE24-palvelussa tarjotaan palvelua pohjoissaameksi	Palveluja on saatavilla pohjoissaameksi TE24-palveluja on saatavilla pohjoissaameksi
Parannetaan kunnan kiinteistöomaisuuden kuntoa, huoltoa, ylläpitoa ja energiatehokkuutta	Tehdään kiinteistöille energiainvestointi-suunnitelma Haetaan suunnitelman perusteella oikea-aikaisesti investointitukea energia-investoinneille	Investointi-suunnitelman valmistelu ja käsittely toimielimissä	Kiinteistöjen energiatehokkuus paranee
Kehitetään kunnan riskienhallintaa ja hankintaosaamista	Hankintaprosessin yhtenäistäminen ja hankintaohjeen laatiminen	Hankintaohjeen valmistelu ja käsittely toimielimissä	Kunnan hankintaohje on käytössä

Henkilöstö	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Kunnanjohtaja	1	1	1	1	1
Toimistosiihteerii	1	1	1	1	1
Kanslisti	2	2	2	2	2
Viestintäkoordinaattori	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5
Yhteensä	4,6	4,5	4,5	4,5	4,5

Elinvoima

Toimielin Elinvoimalautakunta
Tulosalueen nimi Elinkeino- ja maaseututoimi
Tilivelvollinen Elinvoimajohtaja

Talous	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	666 669	689 857	278 081	283 643	289 315
Toimintamenot	-987 620	-1 121 776	-702 196	-838 618	-860 547
Netto	-320 951	-431 919	-424 115	-554 975	-571 232

Toiminnan kuvaus

Elinkeino- ja maaseututoimen pääasialliset tehtävät ovat elinkeinojen kehittäminen, kehittämishanketoiminta, yritysneuvontapalvelut, maaseutuviranomaistehtävät, yhteispalvelun asiointipisteen asiakasneuvontapalvelut, matkailuneuvonnan ja aluemarkkinoinnin järjestäminen. Lisäksi elinkeinotoimelle on annettu kuntaorganisaation kehittämiseen liittyviä tehtäviä.

Talousarviovuoden 2024 toiminnalliset tavoitteet

- Aktiivinen elinkeinojen kehittäminen kunnan äkillisen rakennemuutoksen (ÄRM) aiheuttaman murroksen vuoksi.
- Perustehtävien hoitaminen maaseutuhallintoon, yhteispalveluun ja yritysneuvontaan liittyen.
- Elinvoima- ja teknisen lautakunnan alaisten toimintojen kehittäminen ja päivittäminen. Painopiste erityisesti yritysneuvontapalveluiden, matkailuneuvonnan ja yhteispalvelun kehittämisessä sekä matkailun aluemarkkinoinnin kehittämisessä yhdessä Lapland North Destination Oy:n kanssa.
- Kunnan hanketoiminnan ja sen prosessien kehittäminen vastaamaan kuntastrategian tavoitteisiin, painopiste elinvoimaa tukevissa hankkeissa.
- Elinvoimahankkeiden toteuttaminen tavoitteiden mukaisesti.

Utsjoen kunnan hallinnoimat hankkeet:

- TENO Outdoor – pyöräily ja luontomatkailu Tenojokilaaksossa 1.5.2022 – 30.6.2024
- Utsjoen lohikeskuksen esiselvityshanke 15.3.2023-31.5.2024
- Matkailun Master plan 1.9.2023-31.8.2024
- Horizon-hanke MountRecilience 1.9.2023-29.2.2028

Valmistellaan haettavaksi ja toteuttavaksi hankkeita

- Jätetty JTF-hakuun: Tenojokilaakson maisemareitit vastuullisen matkailun vetovoimaksi, 1.2.2024 - 31.10.2025
- ÄRM-koordinaatio 2.0
- Uusia mahdollisuuksia kalastuselinkeinossa
- Reitti-investointien suunnitteluhanke
- Kalastuselinkeinojen kehittäminen
- Lohikeskuksen rakennussuunnitteluhanke (vaihe 2)
- Paikallisen kulttuurin ja historian tarinallistaminen osaksi alueen vetovoimaisuutta
- Kansainvälinen vastuullisen matkailun aluemarkkinointi
- Kansainvälisen myynnin yritysryhmähankkeen haun ja koordinoinnin tuki
- Vuoden 2023 aikana osallistutaan Leader Pohjoisin Lappi sekä House of Laplandin ja Lapland North Destinationin toimintaan ja alueellisiin hankkeisiin.

Yritysmuotoinen Utsjoki

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso
Kunta mahdollistaa kestävien elinkeinojen harjoittamisen	Horizon-hanke MountResilience-hankkeen toteutus Kalastuksen ja saamelaiskulttuuria edistävien toimenpiteiden edistäminen	Hankkeiden toteuttaminen	Hankkeen tavoitteiden täytyminen
Kunnassa on riittävät resurssit yritysten neuvontaan ja palveluihin yrityksen elinkaaren eri vaiheissa	Hankekoordinaattorin (0,5 htv) tehtävän monipuolistaminen elinkeino-koordinaattoriksi ÄRM-koordinaatiohankkeen 2.0 toteuttaminen Yritysfoorumin järjestäminen	Hankkeiden toteutus Yrityspalveluiden toteutuminen, asiakasmäärät	Toteutuu hankkeen tavoitteiden mukaisesti 4 yritysfoorumia avoinna kaikille utsjokisille yrityksille
Kehitetään Norja-yhteistyötä eri toimialoilla ja parannetaan yritysten edellytyksiä käydä rajakauppaa	Jatketaan 2022 alkanutta yhteistyötä Finnmarkin toimijoiden kanssa.	Yhteistyötä tukevien toimenpiteiden lkm	Yhteistoimintaa 2 krt
TE-palvelut integroidaan tehokkaasti osaksi kunnan toimintoja palvelemaan alueen työllisyyttä ja yritystoimintaa	Osallistuminen te-palvelujen integroitumiseen kunnan toiminnaksi		Palvelu käynnistyy aikataulussa
Kunnan maapolitiikka, kaavoitus, luvitus ja päätöksenteko tukevat elinkeinotoimintaa, asumista ja vapaa-ajan toimintaa	Neuvottelut Metsähallituksen kanssa Asuntoinvestoijien houkuttelu ARA-rahoituksen tavoittelu	Yhteistyötoimien lukumäärä Asuntorakentamista aktivoivien toimenpiteiden lukumäärä	2 yhteistyötoimea viety käynnissä/toteutettu 1 toimenpide

Edistetään kunnan nuorten osaamisen kehittämistä alueelle tärkeillä toimialoilla, kuten matkailussa ja porotaloudessa	Kohdennetaan yleisiä toimia toimenpiteitä myös nuorille	Järjestettävien tilaisuuksien lukumäärä	2 tilaisuutta
Tuetaan yritysten ja työntekijöiden asettautumista kuntaan	Kunnan kotisivujen kehittäminen palvelemaan tulijoita ja muuttajia	Julkaistut sivut Kuntarahoituksen varaaminen lisärahoitukselle kuntaimagotyöhön	Sivut julkaistu Hankkeen hakeminen menestyksekkäästi, Imagostrategian valinta ja toteutus

Kestävästi kasvava matkailu

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso
Kehitetään kestävän matkailun ympärivuotisuutta ja alueen tunnettuutta houkuttelevana matkakohteena	<p>Toteutetaan matkailun Master Plan -hanke</p> <p>Haetaan ja toteutetaan rahoituksen tultua matkailun kansainvälistämistä tukeva hanke</p> <p>Matkailuun liittyvien palveluiden kehittäminen: aluemarkkinointiyhteist yö Lapland Northin +ja HOL:n kanssa sekä matkailuneuvonta</p> <p>ExploreUtsjoki - Lapland imagon vahvistaminen</p> <p>Panostetaan some-markkinointiin, mutta kotimaan asiakaskunnan osalta myös myyntitilaisuuksiin</p> <p>Osallistutaan messuille ja workshoppeihin.</p> <p>Seuraavien matkailuhankkeiden</p>	<p>Hankkeen toteuttaminen</p> <p>Sometilastot</p> <p>Majoitustilastojen seurantatiedot</p>	<p>Hankkeet toteutettu tavoitteiden mukaisesti</p> <p>Matkailun aluemarkkinoinnin malli sekä matkailuneuvonta on kehitetty ja toimivat uuden toimintatavan mukaisesti</p>

	hakeminen, toteutus ja koordinaatio		
Kunnan maanpolitiikalla ja kaavoituksella tuetaan majoituskapasiteetin kasvua	Vuoropuhelu Metsähallituksen kanssa elinvoiman	Hankkeiden toteutus Yrityspalveluiden toteutuminen, asiakasmäärät	Toteutuu hankkeen tavoitteiden mukaisesti
Kehitetään monipuolisesti pyörämatkailua	Pyörämatkailua viedään eteenpäin matkailun toimenpiteissä	Pyöräilymatkailusivujen kehittäminen explore-sivuilla	Sivut ovat kehittyneet
Suunnitellaan ja toteutetaan Lohikeskus	Toteutetaan Utsjoen lohikeskuksen esiselvityshanke ja haetaan sille jatkohanketta	Hankkeen tavoitteet	Tavoitteet ovat täyttyneet
Toteutetaan reittejä kesä- ja talvikäyttöön ja kehitetään toimintamalli talvireittien ylläpitoon	Käynnistetään (jos rahoitus myönnetään) reittien rakennushanke Haetaan suunnitteluhanke seuraaville reiteille	Hankkeiden tavoitteet	Tavoitteet täyttyvät
Kehitetään ja tiivistetään yhteistyötä matkailun keskeisten sidosryhmien kanssa	Jatketaan pyöreän pöydän tilaisuuksia Osallistutaan Utsjoen matkailuun liittyvien verkostoihin aktiivista osallistumista	Tilaisuuksien määrät	3 pyöreän pöydän tilaisuutta Verkostojen osallistumisprosentti hyvä
Kehitetään etätyömahdollisuuksia mm. tilaratkaisuin			

Hyvä elää Utsjoella

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso
Laaditaan asumisen kehittämisohjelma, jossa haetaan aktiivisesti yksityisiä asuntorakentajia	Laaditaan suunnitelma ja vuosikello toimenpiteille asumisen kehittämiseksi	Laadittu suunnitelma	Suunnitelma laadittu

Aktivoidaan kolmatta sektoria ja asukastarpeista nousevaa kehittämistä, mikä lisää kyläyhteisöjen hyvinvointia ja osallisuutta	Kunnan kyläkerroksiin osallistuminen yhteistyössä hallintokuntien kanssa	Kyläkerrokset / v.	1 kierros / vuosi
Kehitetään tutkimus- ja innovaatioyhteistyötä korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kanssa, edistetään erilaisia kouluttautumisen muotoja, sekä yritysten ja oppilaitosten koulutusyhteistyötä	Jatketaan yhteistyötä Kevon tutkimusaseman ja Luken ja muiden tutkimuslaitosten kanssa tki-toimintaa toteuttavissa hankkeissa kanssa	Tehtyjen toimenpiteiden määrä	3

Kunta on vastuullinen toimija

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso
Kehitetään kunnan johtamista, esimiestyötä sekä henkilöstön työhyvinvointia ja osaamista	Kehitetään työskentelymallia. Laaditaan ns. hankekäsikirja eli käytännön opas hanketoimintaan Vakiinnutetaan työnohjausmahdollisuus toimialan henkilöstölle Ylläpidetään säännöllistä tiimipalaverikäytäntöä	Koottu hanketoiminnan perusohjeet Tarjottu ja kannustettu mahdollisuutta esimiehen antamaan työnohjaukseen läpi vuoden Järjestetty tiimipalavereja ympäri vuoden	Toteutettu suunnitelman mukaan
Hanketoiminta on aiempaa strategisempaa. Hankkeilla tuetaan kuntastrategian toimeenpanoa	Elinvoimatoimiala koordinoi ÄRM-hankkeiden hankekokonaisuutta kunnassa	Hankkeista laaditaan päivitettävä kokonaissuunnitelma	Laadittu keskeisille ryhmille esitelty suunnitelma

Hyödynnetään tehokkaammin digitalisaation mahdollisuuksia ottamalla kehitysloikka kunnan hallinnossa	Toimiala osallistuu digitiekartta-hankkeen toimenpiteisiin	Tunnistettu digiloikan kannalta oleelliset kehittämistarpeet. Suunnitelma niiden haltuun ottamiseksi	Tulevat toimenpiteet tunnistettu
Jatketaan kunnan viestinnän ja sidosryhmäyhteistyön kehittämistä	Jatkuva kehittäminen kunnan viestijän ja hankeviestijöiden kesken	Tunnistetaan yhteistyössä kehitettäviä asioita	Uusien viestintätapojen tai olevien, edelleen kehittämisen lukumäärä 4

Henkilöstö	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Elinvoimajohtaja	1	1	1	1	1
Asiakaspalvelu-neuvoja	1	1	1	1	1
Elinkeinokoordinaattori	0,5		0,5	0,5	0,5
Hankekoordinaattori		1	1,5	1	1
Matkailukoordinaattori		0,5	0,5	0,5	0,5
Tiedottaja ja viestintäosaaja		1	0,5	0,5	1
Projektipäällikkö	1	3,5	5	5	4
Yhteensä	3,5	3,5	8	9,5	9

Sivistyslautakunta

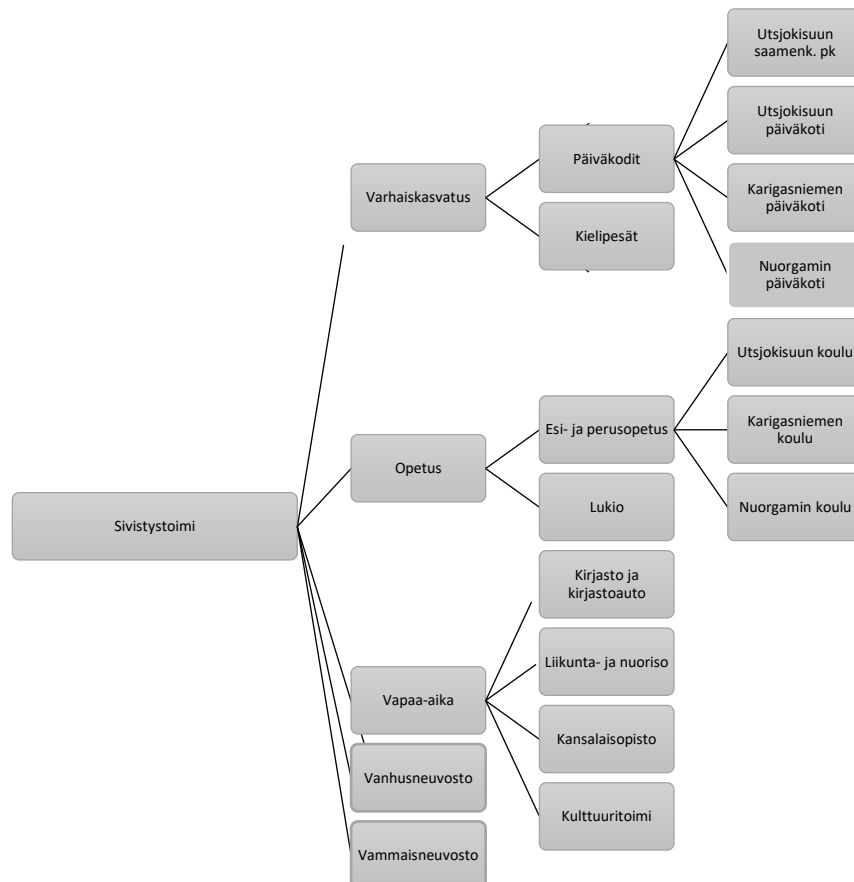
Sivistystoimen hallinto

Toimielin Sivistyslautakunta
Tulosalueen nimi Sivistystoimen hallinto
Tilivelvollinen Hyvinvointijohtaja

Talous	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	1 476	450			
Toimintamenot	-138 504	-158 432	-190 747	-194 562	-198 453
Netto	-137 028	-157 982	-190 747	-194 562	-198 453

Toiminnan kuvaus

Sivistystoimen asioista vastaa sivistyslautakunta. Sivistyslautakuntaan kuuluu puheenjohtajan lisäksi 6 jäsentä. Sivistyslautakunnan puheenjohtajana toimi Leevi Halonen elokuun alkuun 2023 asti. Sivistystoimen tehtävänä on tarjota kuntalaisille lainsäädännön edellyttämät sivistyspalvelut sekä suomeksi että saameksi. Vapaa-aika-, liikunta- ja virkistyspalveluja tarjotaan kaikissa Utsjoen kylissä kaikille ikäryhmille vuodenkierto ja tarvittavan henkilöstön saatavuus huomioiden.

Perusopetusta tarjotaan kolmessa koulussa: Utsjokisuun ja Karigasniemen kouluissa vuosiluokilla 1-9 ja Nuorgamissa vuosiluokilla 1-6. Opetus järjestetään sekä suomeksi että saameksi. Myös esiopetus järjestetään molemmilla kielillä kaikissa kouluissa. Saamelaislukion toiminta jatkuu elinvoimaisena. Varhaiskasvatuksen palvelut löytyvät koko kunnasta.

Talousarviovuoden 2024 toiminnalliset tavoitteet

Sivistystoimen talousarviossa ja toimintasuunnitelmassa keskeisiä asioita vuonna 2024 ovat:

- Ehkäisevän työn kehittäminen kaikilla osa-alueilla. Lastensuojelu- ja päihdetyön, vanhus- ja vammaisneuvoston sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vakiinnuttaminen osaksi toimintaa.
- Omatoimikirjaston käyttöön ottaminen
- Henkilöstövaihtuvuuden vähentäminen koko sivistystoimen vastuualueella
- Sivistystoimen kaikkien palveluiden laadun ja yhdenvertaisuuden varmistaminen
- Palvelutason säilyttäminen ja ylläpitäminen koko kunnan strategian mukaisesti
- Saamen kielten etävälitteisen opetuksen jatkaminen yhdessä Saamelaiskäräjien kanssa

Taloussuunnitelma 2025 – 2026

- Koulujen ja varhaiskasvatuksen henkilöstön määrän ja tehtävien tarkastelu
- Sisäisen yhteistyön tiivistäminen eri hallintokuntien välillä
- Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen osana sivistystoimea

Talousarvion toimintatavoitteet 2025-2026

Tulevien vuosien päälinjoja ovat:

- Etävälitteisen saamen kielten opetuksen vakiinnuttaminen
- Varhaiskasvatuksen, peruskoulujen sekä lukion palveluiden kokonaisvaltainen kehittäminen
- Liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalvelujen monipuolinen tarjonta
- Vanhus- ja vammaisneuvoston sekä nuorisovaltuuston toimintaa kehitetään edelleen yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa

Sivistyspalvelut – yhteiset

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso
Hallintokuntien välinen yhteistyö ja henkilöstön pysyvyys	Tehtävänjaon, vastuiden ja toimenkuvien selkeyttäminen Yhteiset palaverit Uusien työntekijöiden perehdyttäminen ja tarvittaessa koulutus tehtäviin	Yhteiset tapaamiset ja tiedon kulun varmistaminen Jokaisella uudella työntekijällä vastuuperehdyttäjä	Toimenkuvien selkeyttäminen sujuvoittaa työntekoa ja parantaa työssä jaksamista Vastuullinen perehdyttäminen ja alkukoulutus vähentävät henkilöstön vaihtuvuutta
Palvelujen laadun ja yhdenvertaisuuden varmistaminen riittävällä henkilöstömäärällä	Sivistysosaston kaikilla vastuualueilla on riittävä määrä työntekijöitä	Rekrytointi tarvittaessa	Tehtävät voidaan hoitaa laadukkaasti Työntekijöiden työhyvinvointi on hyvällä tasolla

Henkilöstö	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Hyvinvointijohtaja	1	0,85	0,85	1	1
Sivistystoimen kanslisti	1	0,65	0,65	1	1
Yhteensä	2	1,5	1,5	2	2

Varhaiskasvatus

Toimielin Sivistyslautakunta
Tulosalueen nimi Varhaiskasvatus
Tilivelvollinen Varhaiskasvatusjohtaja

Talous	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	375 400	336 859	289 213	294 997	300 897
Toimintamenot	-766 008	-849 464	-800 234	-816 239	-832 564
Netto	-390 608	-512 605	-511 021	-521 242	-531 666

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatus tarjoaa laadukasta ja turvallista toimintaa lapsille kaikissa kunnan kyläkeskuksissa lapsen omalla äidinkielellä. Kielipesätoiminnan kautta varhaiskasvatus osallistuu myös kielenelvytystoimintaan. Varhaiskasvatuksessa noudatetaan kansallista, paikallista ja saamelaista varhaiskasvatussuunnitelmaa.

Taloustarviovuoden 2024 toiminnalliset tavoitteet

- Varhaiskasvatuksen lakisääteiset toiminnot turvataan
- Työhyvinvoinnin tukeminen
- Neuvolayhteistyön kehittäminen

Taloussuunnitelma 2024–2025

- Saamelaiskäräjien avustuksia haetaan vuosittain
- Pätevien varhaiskasvatuksen opettajien rekrytointia tehostetaan
- Varhaiskasvatuksen henkilöstön mitoitus vastaamaan tarpeita

Taloustarvion toimintatavoitteet 2025–2026

- Toimintaa jatketaan Utsjoen kunnan kaikilla kylillä
- Rekrytoinnin tehostaminen

Sivistyspalvelut – Varhaiskasvatus

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso
Henkilöstön hyvä ammattitaito ja työhyvinvointi	Kohdennettu täydennyskoulutus, osaamisen ylläpitäminen, työnohjaus tarvittaessa, virkistyspäivät	Koulutuksiin osallistumisen määrä, raportointien toteutuminen ja toimenpiteet	Kelpoiset hyvinvoivat työntekijät, hyvien käytänteiden tuominen työyhteisöön ja niiden vakiintuminen
Pedagogiikan johtamisen kehittäminen	Johdon ja henkilöstön ammatillinen täydennyskoulutus	Kehittämiskohteiden tunnistaminen ja kehittämistoimet	Jokaisessa ryhmässä vakaopettaja. Tiimin sisäisen yhteistyön toimivuus
Neuvolayhteistyö varhaiskasvatuksen kanssa	Kohdennettu täydennyskoulutus henkilöstölle yhteistyössä terveydenhoitajan ja erityisopettajan kanssa	Raportointi toteutuksesta ja siihen liittyvät toimenpiteet	Yhteistyössä vakan ja neuvolan kanssa Utsjoella ja Nuorgamissa leikki-ikäisen lapsen neurologisen kehityksen arviointimenetelmä (Lene) 2- 5 vuotiaat lapset
Varhaiskasvatukseen osallistuvan lapsen tuen malli; yleinen, tehostettu, erityinen tuki	Tuetaan henkilöstön osaamista täydennyskoulutuksin, säännölliset varhaiskasvatuksen erityisopettajan käynnit	Kehittämiskohteiden tunnistaminen ja kehittämistoimet	Riittävän aikaisen ja oikein kohdennetun tuen varmistaminen Paikallinen tuen malli käytössä

Henkilöstö	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Päiväkodit	14	14	14	14	14
Yhteensä	14	14	14	14	14

Varhaiskasvatuksen projektit**Toimielin Sivistyslautakunta****Tulosalueen nimi Varhaiskasvatuksen projektit****Tilivelvollinen Varhaiskasvatusjohtaja****Talousarviovuoden 2024 toiminnalliset tavoitteet**

Järjestetään koko kunnan alueella saamenkielistä varhaiskasvatusta.

Taloussuunnitelma 2024 – 2025

Toteutetaan Saamelaiskäräjien myöntämän rahoituksen turvin

Talousarvion toimintatavoitteet 2025 – 2026

Toimintaa pyritään jatkamaan ulkopuolisella rahoituksella

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso
Kielipesä, Utsjoki	Saamenkielistä varhaiskasvatusta lapsille	Lapset/ryhmä	Tavoitteena saamen kielen elvyttäminen ja sitä kannattelevan kulttuurin vahvistuminen
Kielipesä, Karigasniemi	Saamenkielistä varhaiskasvatusta lapsille	Lapset/ryhmä	Tavoitteena saamen kielen elvyttäminen ja sitä kannattelevan kulttuurin vahvistuminen
Kielipesä, Nuorgam	Saamenkielistä varhaiskasvatusta lapsille	Lapset/ryhmä	Tavoitteena saamen kielen elvyttäminen ja sitä kannattelevan kulttuurin vahvistuminen

Henkilöstö	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Kielipesä, Utsjoki	2	1	1	1	1
Kielipesä, Karigasniemi	2	2	2	2	2
Kielipesä, Nuorgam	1	1	1	1	1
Yhteensä	5	4	4	4	4

Perusopetus

Toimielin Sivistyslautakunta
Tulosalueen nimi Perusopetus
Tilivelvollinen Rehtori, hyvinvointijohtaja

Talous	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	1 088 774	950 400	829 194	845 778	862 693
Toimintamenot	-3 071 949	-2 999 402	-2 881 626	-2 939 259	-2 998 044
Netto	-1 983 175	-2 049 002	-2 052 432	-2 093 481	-2 135 351

Toiminnan kuvaus

Opetustoimessa taataan kaikille yhdenvertaiset mahdollisuudet laadukkaaseen ja korkeatasoiseen opetukseen. Vuoden 2022 aikana kaikki koulut ovat siirtyneet uusiin tiloihin ja jatkavat toimintaa niissä.

Esi- ja perusopetuksessa noudatetaan valtakunnallisia ja paikallisia opetussuunnitelmia, joiden päivitystä ajan tasalle jatketaan tarvittavilta osin vuoden 2024 aikana. Utsjoen kaikki peruskoulut ovat aidosti kaksikielisiä. Saamenkielisen oppilaan opetus tarjotaan pääosin saameksi. Utsjoen varhaiskasvatuksen ja koulujen yhteistyötä ja tiedon siirtoa kehitetään

Henkilöstön vakiintumattomuus voidaan edelleen nähdä haasteena ajatellen suunnitelmallisuuden lisäämistä pitkän aikavälin kehittämisessä. Erilaisilla työkykyyn ja työssä jaksamiseen liittyviin seikkoihin kiinnitetään entistä enemmän huomiota ja näiden toivotaan vaikuttavan positiivisesti henkilöstön pysyvyyteen Utsjoella. Vireillä on jo yhteistyötä yliopistojen suuntaan taiteen, teknologian, kulttuurin ja paikallisen luonnon teemoihin liittyen. Nämä vaatisivat lisää sitoutuneita tekijöitä pitkällä aikajänteellä. Lapsimäärän lasku aiheuttaa haasteita koulujen tulevaisuutta ajatellen.

Oppilaskohtaiset kustannukset kouluittain/netto

	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Utsjokisuus	18 636	19 234	21 657	21 657	21 657
Karigasniemi	14 227	16 003	20 492	20 492	20 492
Nuorgam	25 023	24 370	18 831	18 831	18 831

Utsjokisuun koululla kustannusten nousu johtuu pääasiassa oppilasmäärän pienenemisestä ja siitä, että henkilöstön määrään tällä ei ole ollut vaikutusta. Nuorgamin koululla aloitettu kielikylypöpetus korottaa oppilaskohtaista kustannusta, koska opetusryhmät ovat pieniä ja oppilaita on vähän. Karigasniemellä oppilasmäärä ja opettajien määrä on saatettu tasapainoon. Utsjoella on oppilasmäärään nähden paljon erilaisen tuen piirissä olevia lapsia ja nuoria. Näiden oppilaiden erilaisiin tukitoimiin panostetaan ja tämä vaikuttaa myös osaltaan kustannusten nousuun.

Talousarviovuoden 2024 toiminnalliset tavoitteet

- Opetussuunnitelman ajantasaistaminen saatetaan loppuun
- Oppimistulosten ja tavoitteellisen opiskelun ja koulumyönteisyyden kehittäminen
- Oppilaitosjohtajien ja opettajien määrän tarkastelu
- Rekrytointiprosessien kehittäminen
- Saamen kielitaidon lisääminen edelleen opetushenkilöstössä

Taloussuunnitelma 2025 – 2026

Utsjokisuun koulun opetustilojen ja oppimisympäristön kehittäminen jatkuu. Laadukas opetus varmistetaan niin, että koulun laskeva oppilasmäärä ja sen talousvaikutukset huomioidaan opetuksen suunnittelussa.

Karigasniemellä uudet tilat ovat tehokkaassa käytössä. Laskeva oppilasmäärä huomioidaan opettajien ja muun henkilökunnan rekrytoinnissa. Yhteistyötä Utsjokisuun koulun kanssa tiivistetään.

Nuorgamin koulun sisäisessä tilasuunnittelussa otetaan huomioon tilojen optimaalinen käyttö koko monitoimitalossa, mukaan lukien varhaiskasvatuksen tilat. Sisäliikuntatunnit järjestetään edelleen vanhan koulun tiloissa.

Sivistyspalvelut: koulut – perusopetus

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso
Välineiden oppimisesta sisältöjen ja oppilastyön kehittämiseen	Varmistetaan, että koulujen henkilöstö hallitsee työssä tarvittavat välineet (esim. ohjelmat). Koulutussuunnitelmien mukaiset koulutukset sekä koulutus tarvittaessa	Kouluttajat arvioivat osaamisen tason	Saatetaan käytössä olevat ohjelmat ajan tasalle ja hyödynnetään niitä täysimääräisesti
Opettajien kelpoisuus	Opettajia kannustetaan kelpoisuuden antaviin opintoihin. Työn järjestäminen opiskelun mahdollistavaksi Mentorointi	Suoritettavat arvosanat, tutkinnot, muut opinnot.	Mahdollisestaan tasa-arvoinen koulutus ja kouluttautuminen. Kaikissa kouluissa valmius opinto-ohjaukseen ja erityisopetukseen
Yhteisopettajuuden kehittäminen	Yhteisopettajuuden sääntöjen laatiminen, huomiota työjärjestysten toimivuuteen	Toteutuneet yhteisopettajuus-periodit	Hyvin toteutetulla yhteisopettajuudella ryhmien toimivuutta voidaan parantaa

Henkilöstö	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Utsjokisuun koulu	20	21	21	21	21
Karigasniemen koulu	12,7	12,7	12,7	12,7	12,7
Nuorgamin koulu	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Yhteensä	36,2	37,2	37,2	37,2	37,2

Oppilasmäärä on laskenut Utsjokisuun peruskoulun alaluokilla (seurannut myös valtakunnan trendiä). Lukuvuoden 2022–2023 51 oppilaasta on tultu 2023–2024 46 oppilaaseen. Kouluille voidaan perustaa vain harkiten uusia virkoja ja/tai toimia lähitulevaisuudessa, ellei oppilasmäärä lähde kasvuun ja/tai työtehtäviä ole useammalla koululla. Utsjokisuun peruskoululla on yhteiset opettajat saamelaislukion kanssa.

Peruskoulujen sekä lukion virkojen ja toimien määrää sekä oppilaitosten johtamisen resursseja tarkistetaan vuoden 2024 aikana. Johtopäätösten jälkeen tilanteeseen tehdään tarvittavat muutokset vuosien 2024–2025 aikana.

Sivistystoimessa on viety läpi organisaatiouudistus vuoden 2023 alussa, jonka tarkoituksena on ollut selkiyttää sivistystoimen johtamisjärjestelmää. Sivistysjohtaja-rehtorin nimike muutettiin hyvinvointijohtajaksi ja samalla perustettiin Nuorgamin, Karigasniemen ja kansalaisopiston rehtorin virka ja Utsjokisuun koulun ja Saamelaislukion rehtorin virka. Nuorgamin koululla on lisäksi vastuuopettaja kevätlukukaudella 2024 ja Utsjokisuun koululla ja saamelaislukiossa on myös vastuuopettaja kevätlukukaudella.

Utsjokisuun koululla toimii oma kanslisti, jonka vastuulla on Utsjokisuun koulun ja saamelaislukion kanslistin tehtävät. Kanslistit toimivat tiiviissä yhteistyössä sivistystoimen ja varhaiskasvatuksen sekä Karigasniemen kanslistien kanssa.

Saamen kielten etäopetus

Toimielin Sivistyslautakunta
Tulosalueen nimi Perusopetuksen projektit
Tilivelvollinen Hyvinvointijohtaja

Toiminnan kuvaus

Hankkeen tavoitteena on saamen kielten etäopetuksen vakiinnuttaminen saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolella. Edellytyksenä opetuksen vakiinnuttamiselle on laadukkaan opetuksen tarjoaminen sekä opetukseen osallistumisen helppous ja kustannusten kohtuullisuus kunnille. Hanke tarjoaa perusopetusta ja lukiokoulutusta täydentävää saamen kielen opetusta inarinsaamassa, kolttasaamassa ja pohjoissaamassa. Hanke toteutetaan yhteistyössä Saamelaiskäräjien kanssa.

Talousarviovuoden 2024 toiminnalliset tavoitteet

Etäopetuksen järjestäminen saamelaisalueen ulkopuolisiin kuntiin

Taloussuunnitelma 2024–2025

Opetus- ja kulttuuriministeriö on sitoutunut myöntämään rahoituksen koko 3-vuotiselle jatkohankkeelle. Avustus haetaan aina lukuvuodeksi kerrallaan.

Talousarvion toimintatavoitteet 2025–2026

Etäopetus vakinaistetaan Utsjoen kunnan toiminnaksi

Sivistyspalvelut – perusopetuksen projektit

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso
Saamen kielen etäopetuksen jatkohanke	Hankkeessa jatketaan etäopetuksen kehittämistä yhdessä opettajien kanssa ja tehdään tiivistä yhteistyötä kuntien ja koulujen kanssa toimintamallin kehittämisessä	OKM:n tilaama Karvin arviointi valmistui vuoden 2022 lopulla. Arvioidaan Karvin arvioinnissa mainittuja kehittämiskohtia; eritasoisten oppilaiden jako opetusryhmiin, oppilasarviointi ja opetuksen vastaanottaminen opetuksen järjestäjän tiloissa	1. Kehittää pysyvä toimintamalli saamen kielten opetuksen vakiinnuttamiseksi saamelaisten kotiseutualueen kuntien ulkopuolella
	Hankkeelle jatkorahoitusta haettaessa	Lisäksi oppilailta, huoltajilta ja opetuksen järjestäjiltä kerätään	2. Opetuksen järjestäjien ja huoltajien tietoisuuden lisääminen saamen kielten tilanteesta ja etäopetusmahdollisuudesta 3. Koulujen vahvempi sitoutuminen saamen

	huomioidaan yleiskustannuslisä, joka kattaa taloushallinnosta, ICT-kuluista yms. aiheutuvat kulut. Hankkeen omarahoitusosuus voidaan kattaa opetusmaksuilla, jolloin hankkeesta ei koidu kustannuksia kunnalle	vuosittain palautetta opetusjärjestelyiden onnistumisesta. Tänä vuonna keskitytään opetuksen laadun ja opetukseen osallistumisen helppouden arviointiin	kielten etäopetukseen säännöllisellä yhteydenpidolla ja kouluttamalla etäoppituntien ohjaajia 4. Saamen kielten etäopetuksen rahoituksen vakiinnuttaminen ja etäopetuksen maksuttomuus kunnille 5. Saamen kielten etäopetuksen integroiminen osaksi Utsjoen kunnan toimintoja
--	--	---	---

Toisen asteen opetus

Toimielin Sivistyslautakunta
Tulosalueen nimi Keskiasteen opetus- Saamelaislukio
Tilivelvollinen Rehtori

Talous	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	47 184	62 300	62 908	64 166	65 450
Toimintamenot	-611 300	-580 146	-576 159	-587 683	-599 436
Netto	-564 116	-517 846	-513 251	-523 516	-533 986

Toiminnan kuvaus

Utsjoen saamelaislukio on kunnassa ainoa toisen asteen koulutusta tarjoava oppilaitos. Lukio-opinnot tarjoavat alueen nuorille mahdollisuuden jatkaa peruskoulun jälkeisiä opintojaan kotoa käsin tai lähellä kotia. Myös aikuisopiskelijoilla on mahdollisuus lukio-opintojen tekemiseen. Pienestä koostaan huolimatta Utsjoen saamelaislukio on toteuttanut koulutustehtävänsä laadukkaasti ja ollut nuorille luotettava vaihtoehto perusopetuksen jälkeiseen koulutukseen hakeuduttaessa.

Lukuvuonna 2023–2024 lukion opiskelijamäärä on 28 (lukuvuonna 2022–2023 se oli 31). Syksyllä 2023 lukio-opintonsa aloitti Utsjoella 3 uutta opiskelijaa (syksyllä 2022 aloitti 11). Saamelaislukion hyvä maine ja vuodenvaihteessa 2020 valmistunut uusi opiskelija-asuinrakennus lisäävät lukion vetovoimaisuutta entistä laajemmalla alueella. Uusista opiskelijoista puolet tulee muilta paikkakunnilta.

Saamelaislukion opintotarjonta laaditaan niin, että sen avulla opiskelijoilla on mahdollisuus hyvän yleissivistyksen hankkimiseen ja ylioppilastutkinnossa menestymiseen. Jatko-opintoihin hakeutumisessa ylioppilastutkinnolla on viime vuosina tehtyjen uudistusten myötä entistä merkittävämpi asema. Uusi lukion opetussuunnitelma on käytössä kaikilla vuosikursseilla. Vanhan opetussuunnitelman mukaisia kursseja järjestetään vielä 4. vuosikurssin opiskelijoille tarpeen mukaan. Saamen kieli, pohjoinen ulottuvuus ja saamelaisen

kulttuuriperinnön eri muodot ovat tärkeällä sijalla Saamelaislukion opintotarjonnassa. Työsuunnitelman painotusalueissa on huomioitu kunnan kulttuurikasvatussuunnitelma.

Laajennettu oppivelvollisuus on muuttanut opetuksenjärjestäjän velvoitteita ja muutoksia tulee myös rahoitukseen ja talouteen. Utsjoella on lisäksi vielä pitkistä etäisyyksistä johtuvia erityiskysymyksiä ja mm. omat lukion asunnot, joiden käsittely rahoituksen osalta poikkeaa sisäoppilaitosmaisesta asuntola-asumisesta.

Lukiokoulutuksen valtionosuus myönnetään laskennallisina perusteina. Lukiossa rahoitus määräytyy opiskelijamäärän ja opiskelijaa kohti määrätyn yksikköhinnan tulon perusteella.

Lukion opiskelijakohtaiset kustannukset:

	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
netto	20 147	18 495	18 330	18 330	18 330

Opiskelijakohtainen kustannus on laskettu nykyisen opiskelijamäärän ja talousarviovalmistelussa ilmi tulleiden tarpeiden perusteella. Siinä voi olla merkittäviä poikkeamia laajennetun oppivelvollisuuden aiheuttamien muutosten vuoksi.

Opetushallituksen määrittelemä vuoden 2023 yksikköhinta on 25 850,84 e/opiskelija. Vuoden 2022 harkinnanvaraisesti korotettu yksikköhinta oli 30 533,62/opiskelija. Hakemus yksikköhinnan harkinnanvaraisesta korotuksesta on jätetty vuodelle 2024. Laajennetun oppivelvollisuuden vuoksi mm. lukiolaisille myönnettävien majoituskorvausten perusteella on mahdollista hakea myös koulutuksen järjestäjälle kompensatiota toteutuneista kuluista.

Saamenkielisen ja saamen kielen opetuksen palkkauskustannuksiin opetuksen järjestäjä saa valtionavun syntyneiden palkkauskustannusten mukaan.

Lukion tuntikehys

	Iv 2023-2024	Iv 2024-2025	Iv 2025-2026
suomenkielinen opetus	105	109	105
saamenkielinen opetus	15	9	15

Talousarviovuoden 2024 toiminnalliset tavoitteet

Lukion arkea ja toimintakulttuuria vakiinnutetaan ja kehitetään. Uusi opetussuunnitelma on otettu käyttöön kaikilla vuosikursseilla. Opiskeluhuollon pedagogisen ja muun tuen kehittäminen on oleellinen osa uutta opetussuunnitelmaa.

Taloussuunnitelma 2024 – 2025

Lukio-opetuksen monipuolisuutta kehitetään huomioiden talouden näkökulmat. Utsjoen saamelaislukion paikallista omaleimaisuutta vahvistetaan ja uuden opetussuunnitelman mukaisia sisältöjä kehitetään.

Lukion toimintaedellytykset varmistetaan hakemalla joka vuosi harkinnanvaraista yksikköhinnan korotusta. Lukiota markkinoidaan sekä oman paikkakunnan että muiden paikkakuntien potentiaalisille opiskelijoille, sillä suurempi opiskelijamäärä antaa paremmat taloudelliset toimintaedellytykset ja lisää mahdollisuutta tarjota kursseja opiskelijoille ja kehittää kurssien sisältöjä ja opiskeluympäristöä. Lukion kurssivalintaa laajentaa yhteistyö nettilukion kanssa.

Talousarvion toimintatavoitteet 2025 – 2026

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso
Opiskeluhuollon paraneminen	Erytisopetuksen ja muun tuen lisääminen lukiossa	Keskeyttäneiden määrän väheneminen ja viihtymisen lisääminen	Pienen oppilaitosyksikön turvallinen, huolehtiva ilmapiiri ja palvelut saadaan meidän vetovoimatekijöiksi
Saamen kielen opetus	Saamen kielen opetusta taitotasojen mukaan	Eri tasoisen saamen opiskelun valintojen lukumäärä	Voidaan tarjota useita eri taitotasoja vastaavaa opetusta koko lukuvuoden ajan

Henkilöstö	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Saamelaislukio	5	5	5	5	5
Yhteensä	5	5	5	5	5

Kielikeskus

Toimielin **Sivistyslautakunta**
Tulosalueen nimi Kielikeskus
Tilivelvollinen

Talous	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot					
Toimintamenot		-77 953	-8 054	-8 215	-8 379
Netto		-77 953	-8 054	-8 215	-8 379

Talousarviovuoden 2024 toiminnalliset tavoitteet

Vuoden 2024 aikana toteutetaan saamen kielen kursseja ja S2 kielen opetusta

Taloussuunnitelma 2024–2025

Varataan talousarvioon toimintaan määrärahat.

Talousarvion toimintatavoitteet 2025–2026

Varataan talousarvioon toimintaan määrärahat.

Vuoden 2024 aikana suunnitellaan toimintaa ja laaditaan tarkempi suunnitelma tuleville vuosille. Toteutetaan toimintaa suunnitelman mukaisesti.

Sivistyspalvelut – kielikeskus

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso
Toiminnan tavoitteiden ja tehtävien suunnittelu	Yhteiset neuvottelut eri hallintokuntien välillä	Tarkennettu toimintasuunnitelma	Tarkennettu toimintasuunnitelma, jota lähdetään toteuttamaan
Kieliopetus	Järjestetään Saamen kieliopintoja	Toteutuneet kurssit	Enemmän saamen kielen taitoisia henkilöitä Utsjoella
Vapaa-ajantoiminta	Järjestetään saamenkielistä vapaa-ajan toimintaa	Järjestetyt ryhmät	Saamenkielistä palvelua vapaa-ajalle

Kirjasto- ja kulttuuritoimi

Toimielin Sivistyslautakunta
Tulosalueen nimi Kirjastotoimi
Tilivelvollinen Kirjastotoimenjohtaja

Talous	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	65 612	75 800	71 700	73 134	74 597
Toimintamenot	-229 243	-180 864	-254 050	-259 131	-264 314
Netto	-163 632	-105 064	-182 350	-185 997	-189 717

Toiminnan kuvaus

Yleisten kirjastojen kirjasto- ja tietopalvelujen tavoitteena on edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen ja elinikäiseen oppimiseen.

Kirjastotoiminnassa tavoitteena on edistää virtuaalisen ja vuorovaikutteisten verkkopalvelujen ja niiden sivistyksellisten sisältöjen kehittymistä. Asiakkaiden käytössä ovat muun muassa vuorovaikutteinen Finna-järjestelmä sekä useat tietokannat. E-aineiston tarjonta tulee korostumaan tulevina vuosina, etenkin e-lehtien osalta.

Utsjoella kirjaston lainaustoimintaa kehitetään palvelemaan kansalaisia monin tavoin. Kirjastossa on käytettävissä lainausautomaatti, joka tukee kirjaston henkilökunnan työtä sekä nopeuttaa palvelua. Tämän lisäksi vuonna 2024 tullaan ottamaan käyttöön omatoimikirjasto, joka laajentaa kirjastopalveluita aukioloaikojen muutosten vuoksi.

Utsjoen kirjasto tekee lukutaito -yhteistyötä Inarin kunnankirjaston kanssa. Muita yhteisiä kehittämistehtäviä tehdään yhdessä Lapin kirjaston AKE:n (alueellisen kehittämistehtävä) kautta.

Pohjoismaainen kirjastoautotoiminta jatkuu vuoden 2023 tapaan yhteistyössä Nessebyn ja Tanan kuntien kanssa. Jatkossa toiminta on tarkoitus muuttaa yhteisomistajuudeksi, kuten se yhdessä Nessebyn ja Tanan kuntien kanssa.

Talousarviovuoden 2024 toiminnalliset tavoitteet

- Kehittämistyö toimintaympäristön muutoksiin reagoiden ja asiakkaiden tarpeita vastaten
- Kirjastoautotoiminnan ylläpitäminen sekä kehittäminen

- Omatoimikirjaston rakentuminen
- Yhteistyö Lapin kirjastojen kanssa

Taloussuunnitelma 2024 – 2025

- kehittämistyö toimintaympäristön muutoksiin reagoiden ja asiakkaiden tarpeita vastaten
- omatoimikirjaston käyttöönotto
- kirjastoautotoiminnan omistajuus yhdessä Tanan ja Nessebyn kuntien kanssa

Talousarvion toimintatavoitteet 2025– 2026

- Kirjaston toimintaa uudistetaan Lapin kirjaston strategian 2021-2024 mukaisesti:
- ”Rohkealla kehittämistyöllä, kokeilukulttuuria tukemalla ja tieto- ja viestintätekniikkaa hyödyntämällä uudistamme palvelujamme ja kohdistamme asiantuntijatyötä toimintaympäristön muutoksia ennakoiden.”

Sivistyspalvelut -kirjasto ja kirjastoauto

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso
Kirjasto kohtaamispaikkana sekä asiakaslähtöinen kirjaston kehittäminen	Kirjaston toiminnot vastaamaan tarjontaa sekä nykyaikaiset tilat	Kirjaston toimintaan liittyvät tapahtumat	Kirjasto luontevana poikkeamispaikkana lisää kirjaston käyttöä ja lainausmääriä
E-palveluiden kehittäminen	E-palveluista kertominen ja niistä opettaminen	Lapin kirjastojen aktiivinen yhteistyö sekä koulutukset	Digitaitojen lisääminen
Kirjastoautotoiminnan ylläpitäminen	Reitti- ja aikataulusuunnittelut asiakaslähtöisesti ja ajantasaisen aineiston hankinta	Kuntalaisten tasavertaiset oikeudet kirjastopalveluihin	Kattava palveluntarjonta

Henkilöstö	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Kirjasto	2	2	2	2	2
Yhteensä	2	2	2	2	2

Liikunta- ja nuorisotoimi

Toimielin **Sivistyslautakunta**
Tulosalueen nimi **Liikunta- ja nuorisotoimi**
Tilivelvollinen **Vapaa-aikasihteeri**

Talous	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	85 841	59 861	73 053	74 514	76 004
Toimintamenot	-354 093	-363 830	-409 840	-418 037	-423 397
Netto	-268 252	-303 969	-336 787	-343 523	-350 393

Toiminnan kuvaus

Vapaa-aikasihteerin tehtäväalueeseen kuuluu nuorisoi-, liikunta- sekä kulttuuri- ja elokuvatoimi. Liikuntatoimeen kuuluu liikuntatyön lisäksi vastata Utsjoen uimahallista ja liikuntasalista, kuntosaleista Utsjoella, Karigasniemellä ja Nuorgamissa sekä Karigasniemen liikuntahalli Njállasta.

Liikuntatoimen tehtävänä on luoda edellytyksiä Utsjoen kuntalaisten liikunnan harrastamiseen kehittämällä paikallista ja alueellista liikunta-alan yhteistyötä, tukemalla yhdistystoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä erilaisia liikuntaan liittyviä tapahtumia. Huomion kohteena ovat kaikki ikäryhmät. Tärkeimpinä haasteina on saada lapset ja nuoret suhtautumaan myönteisesti liikuntaharrastukseen sekä saada aikuisväestö aktivoitua terveysliikunnan pariin. Palveluiden tarjonnassa huomioidaan erilaiset erityisryhmät.

Utsjoen nuorisotoimen tavoitteena on ylläpitää ja kehittää nuorisotyötä sekä luoda toimintaedellytykset nuorisovaltuustolle (NuVa). Kunnassa työskentelee nuorisotyöntekijä, joka tekee 50 % työajastaan etsivää nuorisotyötä. Utsjoen kirkonkylällä sijaitsee nuorisotila Wørtti. Wørtin lisäksi nuorisotyöntekijä pitää nuorteniltoja myös Karigasniemellä ja Nuorgamissa. Nuorisotyö edistää nuorten hyvinvointia ja omaa aktiivisuutta. Nuorisotyö on ennaltaehkäisevää sosiaalityötä, jonka tavoitteena on päihdeongelmien, syrjäytymisen ja työttömyyden ehkäisy.

Talousarviovuoden 2024 toiminnalliset tavoitteet

Kulttuuritoimen tavoitteena on vuonna 2024 järjestää yhteistyössä Utsjoen kyläyhdistyksen kanssa Utsjoen Lumo – Ohcejohka Šearrá kulttuuriviikko ja kehittää sitä edelleen. Kulttuuritoimi hakee vuodelle 2024 rahoitusta Pohjoisimman Lapin Leaderiltä tapahtumatuotantoon keskittyvään kehittämishankkeeseen. Elokuvateatteri Davvenástin toimintaa aloitetaan uudelleen ja se tarjoaa kuntalaisille elokuvia.

Liikuntatoimen tavoitteena on järjestää kuntaan uusia liikuntatapahtumia ja motivoida niiden kautta kuntalaisia liikunnan pariin. Nuorisotoimi jatkaa kunnan nuorisotyön tekemistä vakituisen nuorisotyöntekijän voimin. Utsjoella työskentelee koulunuorisotyöntekijä heinäkuun 2024 loppuun asti.

Utsjoen kunta myöntää vuonna 2024 ensimmäistä kertaa avustuksia, joilla tuetaan yhdistys- ja kansalaistoimintaa sekä kannustetaan kuntalaisia yhteisölliseen toimintaan. Kunta myöntää avustuksia vuosittain käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa.

Sivistyspalvelut - Liikunta ja nuorisotoimi

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso
Liikunta- ja kulttuuritapahtumien kehittäminen	Uusien tapahtumien luominen ja jo olemassa olevien tapahtumien kehittäminen	Tapahtumien määrä Tapahtumissa vierailevat kuntalaiset ja matkailijat	Utsjoen kunnassa järjestetään paljon erilaisia kiinnostavia tapahtumia

Nuorten palvelut kunnassa	Etsivän nuorisotyön, nuorteniltojen, koulunuorisotyön ja vapaa-ajankerhojen tarjoaminen lapsille ja nuorille	Osallistuvien nuorten määrä	Kaikki lapset ja nuoret kunnan nuorisotyön piiriin, jokaiselle lapselle ja nuorelle löytyy mieluinen harrastus sekä avun tarjoaminen sitä tarvitseville nuorille etsivän nuorisotyön kautta
Avustukset yhdistyksille, yhteisöille ja muille toimijoille	Määräraha myönnetään erillisen haun kautta. Avustusta myönnetään yleis- tai kohdeavustuksena	Yhdistysten ja yhteisöjen aktiivinen toiminta kunnassa	Kunnassa toimii aktiivisia yhdistyksiä ja yhteisöjä. Yhteisöllinen toiminta kunnassa kasvaa

Henkilöstö	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Vapaa-aikasihteeri	1	1	1	1	1
Nuorisotyöntekijä	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Yhteensä	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5

Vapaa-ajan hankkeet

Toimielin Sivistyslautakunta
Tulosalueen nimi Vapaa-ajan hankkeet
Tilivelvollinen Vapaa-aikasihteeri

Toiminnan kuvaus

Lasten ja nuorten harrastustoimintaan sekä nuorisotyöhön haetaan vuosittain avustuksia, hankkeiden avulla pystytään palkkaamaan lisää henkilöstöä nuorisotyöhön.

Talousarviovuoden 2024 toiminnalliset tavoitteet

- Ehkäistään nuorten syrjäytymistä
- Vähennetään koulukiusaamista ja lasten ja nuorten yksinäisyyttä
- Aktivoidaan lapsia ja nuoria harrastustoimintaan
- Lisätään kuntalaisten liikuntaa monipuolistamalla liikuntapaikkoja

Sivistyspalvelut – Vapaa-ajan ja kulttuurin projektit

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso
Etsivä nuorisotyö	Tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa häntä	Ohjauksen ja tuen tarjoaminen sitä tarvitseville nuorille	Ei yhtään syrjäytynyttä nuorta Utsjoen kunnassa

	palvelujen ja muun tuen piiriin		
Koulunuorisotyö	Koulujen yhteisen nuorisotyöntekijän palkkaaminen	Toiminnan vaikuttavuus nuorten hyvinvointiin kouluissa Koulujen ja nuorten antama palaute.	Kaikilla nuorilla on hyvä olla koulussa
Utsjoen koulujen harrastustoiminta 2023–2024	Järjestetään nuorille ja lapsille harrastustoimintaa koulupäivän yhteyteen.	Lasten ja nuorten osallistuminen kerhoihin, niistä annettu palaute	Jokaisella lapsella ja nuorella on mielekäs harrastus

Henkilöstö	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Koulunuorisotyöntekijä	1	1	1	1	0
Etsivä nuorisotyöntekijä	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Liikunnanohjaaja	0,5	0,5	0	0	0
Yhteensä	2	2	1,5	1,5	0,5

Kansalaisopisto

Toimielin **Sivistyslautakunta**
Tulosalueen nimi **Kansalaisopisto**
Tilivelvollinen **Sivistysjohtaja-rehtori**

Talous	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	2 520	1 800	3 500	3 570	3 641
Toimintamenot	-24 718	-36 179	-38 202	-38 966	-39 745
Netto	-22 198	-34 379	-34 702	-35 396	-36 104

Toiminnan kuvaus

Vapaa sivistystyö edistää yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta. Vapaan sivistystyön koulutus on omaehtoista ja se on tarkoitettu kaikille iästä riippumatta. Utsjoella vapaan sivistystyön koulutuksesta vastaa Utsjoen kansalaisopisto.

Talousarviovuoden 2024 toiminnalliset tavoitteet

- Opetusta kaikilla kylillä
- Yhteistyö Lapin opistopiirin kanssa
- Kurssien suunnittelussa ja tarjonnassa huomioidaan kunnan kaksikielisyys sekä kuntalaisten toiveet

- Opetustarjonnan kasvattaminen ja monipuolistaminen
- Tiedotuksen selkeys
- Musiikin opetuksen monipuolistaminen
- Toimintojen yhteensovittaminen vapaa-aika-, liikunta- ja kulttuuritoimen sekä kielikeskuksen kanssa.

Taloussuunnitelma 2025 – 2026

- Talousarvioon varataan määräraha tarjonnan kasvattamiseen
- Haetaan valtionosuusrahoitukseen korotusta

Sivistyspalvelut – kansalaisopisto

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso
Opetustarjonnan laajentaminen kaikissa kylissä	Järjestetään opetusta toiveiden mukaan resurssien puitteissa	Toteutuneet tunnit	Koulutuksen parempi kohdentuminen ja tasa-arvoisuus
Etäopetus opetustarjonnassa	Selvitetään etäopetuksen mahdollisuudet Utsjoen kunnassa	Toteutuvat etäopetusjaksot	Etäopetuksella laajennetaan koulutusmahdollisuuksia

Henkilöstö	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Rehtori	0,8	0,15	0,15	0,15	0,15
Sivistystoimen kanslisti		0,35	0,35	0,35	0,35
Musiikinopettaja		0,2	0,2	0,2	0,2
Yhteensä	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7

Tekninen lautakunta

Tekninen toimi

Toimielin Tekninen lautakunta
Tulosalueen nimi Tekninen toimi
Tilivelvollinen Kiinteistöpäällikkö

Talous	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	20 107				
Toimintamenot	-315 777	-56 194	-61 654	-62 887	-64 145
Netto	-295 670	-56 194	-61 654	-62 887	-64 145

Toiminnan kuvaus

Teknisen toimen tehtävänä on huolehtia kunnan asemakaava-alueella olevien omien teiden ja yleisten alueiden kunnossapidosta ja siisteydestä sekä liikunta- ja ulkoilualueiden ylläpidosta.

Talousarviovuoden 2024 toiminnalliset tavoitteet

- Tekninen toimi toimii kunnan infran hyväksi ja taloudellisesti kestävästi

Rakennusvalvonta

Toimielin Tekninen lautakunta
Tulosalueen nimi Rakennusvalvonta
Tilivelvollinen Teknisen toimen johtaja

Talous	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	18 409	23 000	20 000	20 400	20 808
Toimintamenot	-116 016	-179 958	-180 202	-183 807	-187 483
Netto	-97 607	-156 958	-160 202	-163 407	-166 675

Toiminnan kuvaus

Rakennusvalvonta toimii rakennusvalvontaviranomaisen eli elinvoima- ja teknisen lautakunnan alaisuudessa, jonka tehtävänä on huolehtia rakentamista koskevien lupien käsittelystä sekä ohjata ja valvoa kaavojen ja rakennusjärjestyksen noudattamista.

Talousarviovuoden 2024 toiminnalliset tavoitteet

Sähköisten palveluiden käyttöönoton tehostaminen rakennusvalvonnassa.

Taloussuunnitelma 2025 – 2026

Rakennuslupien käsittely ja arkistoinnin siirtäminen sähköiseen muotoon. Lupapiste.fi-kauppa käytössä.

Tilapalvelu

Toimielin Tekninen lautakunta
Tulosalueen nimi Tilapalvelu
Tilivelvollinen Kiinteistöpäällikkö

Talous	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	1 138 159	1 453 800	1 476 500	1 506 030	1 536 151
Toimintamenot	-1 374 189	-1 601 875	-1 429 646	-1 458 239	-1 487 404
Netto	-236 030	-148 075	46 854	47 791	48 747

Toiminnan kuvaus

Teknisen toimen tehtävänä on huolehtia kunnan infrastruktuurin toimivuudesta, turvallisuudesta ja terveellisestä asuinympäristöstä sekä kiinteistönhoidon tehtävistä.

Talousarviovuoden 2024 toiminnalliset tavoitteet

- Kiinteistöjen korjaus- ja ylläpitosuunnitelman ylläpito
- Utsjoen kunnan energiansäästösuunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen
- Toteutetaan henkilöstön koulutussuunnitelman mukaisesti lakisääteiset koulutukset ja sekä ammattitaidon päivittämiseen liittyvät koulutukset

Taloussuunnitelma 2025 – 2026

Taloudelliset edellytykset kunnan jäljelle jäävien rakennusten kunnossapidosta.

Jätehuolto

Toimielin Tekninen lautakunta
Tulosalueen nimi Jätehuolto
Tilivelvollinen Kiinteistöpäällikkö

Talous	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	279 321	316 860	328 545	335 116	341 818
Toimintamenot	-347 774	-292 906	-327 682	-334 235	-340 920
Netto	-68 453	23 954	863	881	899

Toiminnan kuvaus

Elinvoima- ja tekninen lautakunta vastaa kunnan jätehuollosta. Toiminta ostetaan ulkopuoliselta palveluntarjoajalta, laskutus ja asiakaspalvelu hoidetaan kunnassa. Reskontran ja perinnän hoitaa Sarastia Oy.

Talousarviovuoden 2024 toiminnalliset tavoitteet

- Lajittelun ja kierrätyksen vaikutuksesta tavoitteena on saada edelleen kotitalousjätteen määrä pieneneväksi.
- Siirtokuormausta- ja hyötyjäteaseman jätteiden vastaanottoon ja valvontaan tulee panostaa niin, että toiminta on ympäristöluvan mukaista.

- Jätehuolto kilpailutetaan optioajan päätyttyä ja neuvotellaan Lapecon kanssa yhteistyön aloittamisesta.

Taloussuunnitelma 2025 – 2026

Saattaa jätehuollon tila vakaalle pohjalle ja toiminta vakiinnutettua.

Hyvä elää Utsjoella

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso
Kiinteistöjen korjaus- ja ylläpitosuunnitelman (PTS) mukaiset toimenpiteet	Korjaussuunnitelman pohjalta priorisoidaan kohteet ja tehdään suunnitelman mukaiset toimenpiteet	Investointiesitykset Korjaustoimenpiteet	Investointiesitykset tehty Korjaustoimenpiteet käynnistyneet/ saatettu loppuun
Sähköisten palveluiden käyttöönoton tehostaminen rakennusvalvonnassa Rakennuslupien sähköinen arkisto	Tiedottaminen sähköisten palveluiden käyttöönotosta Siirtyminen sähköisen arkiston käyttöön Arkistointisuunnitelman laadinta	Sähköisen palvelun käyttöönotto Arkisto sähköisessä muodossa Arkistointisuunnitelma	Sähköinen palvelu käytössä Toimenpiteet suoritettu Suunnitelma valmis
Karigasniemen asemakaavan laatiminen	Asemakaavan laatiminen käynnistyy v. 2020	Asemakaavan laatiminen	Asemakaavan laatiminen käynnistynyt v. 2020 asemakaava valmistuu v. 2024
Maakuntakaava	Edunvalvontatehtävä kunnanvaltuuston linjausten pohjalta	Aktiivinen osallistuminen ohjausryhmätyöskentelyyn	Utsjoen kunnan näkökulmat huomioitu Pohjois-Lapin maakuntakaavassa
Opasteiden kehittäminen	Saamenkieliset opasteet kielilain mukaisesti Koulun opasteet	Opasteet hankittu	Opasteet paikallaan
Kuntalaisten kuuleminen ja osallistaminen	Kyläillat ja kyläkerrokset Yhteydenpito yrittäjien kanssa yhteistyössä elinkeinotoimen kanssa	Osallistuminen kyläkerroksiin Yrittäjätilaisuuksiin osallistuminen	Kyläkerrokseen osallistuminen (1 krt/v.) Yrittäjätilaisuuksiin osallistuminen (1 krt/v.)

Organisaation sisäisten tukipalveluiden tuottaminen	Hallintokuntien kuulemisen kehittäminen – hallintokuntien henkilöstökokouksiin osallistuminen	Osallistuminen henkilöstökokouksiin	Osallistuminen vuosittain henkilöstökokouksiin
Utsjoen kunnan tyhjiilleen jäävien rakennusten/ rakennusosien kohtalo	Työryhmän tekemien päätösten eteenpäin vieminen	Investointiesitykset Toimenpiteet	Investointiraha myönnetty Toimenpiteet aloitettu/ saatettu loppuun
Sähköisen huoltokirjan (Granlund Manager) käytön tehostaminen kiinteistöhuollossa	Koulutetaan kaikki kiinteistön käyttäjät järjestelmän käyttämiseen (asiakkaat, kiinteistöhuolto, siivoojat)	Kaikki käyttävät järjestelmää	Kiinteistöihin liittyvä tieto löytyy keskitetysti samasta paikasta
Utsjoen kirkonkylän asemakaavoituksen jatkaminen	Asemakaavan laatiminen jatkuu	Asemakaavan laatiminen	Asemakaava valmistuu

Kunta on vastuullinen toimija

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso
Työntekijöiden henkilöstökoulutus	Lakisääteiset koulutukset ja ammattitaidon päivittäminen - tarkennetaan henkilöstökoulutus-suunnitelman yhteydessä) Talotekniikka Siivousosaaminen Rakennusvalvonta Hankintalaki – koulutus Korttikoulutus	Koulutuksiin osallistuminen Kunnan yleinen hankintalakikoulutus Korttikoulutus	Henkilöstö osallistuu joka toinen vuosi oman alan koulutukseen Osallistutaan koulutukseen Henkilöstön korttikoulutukset suoritettu
Työhyvinvointi / johtaminen	Kehityskeskustelujen vakiinnuttaminen Työolosuhteet – työergonomian	Kehityskeskustelut Kartoitus ja kalustehankinnat	Kehityskeskustelut käyty koko henkilöstön kanssa Työergonomiakartoitukset tehty kaikkien henkilöstöryhmien

	kartoittaminen ja kalusteiden uusiminen		osalta ja kalustehankinnat toteutettu
--	---	--	---------------------------------------

Henkilöstö	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toimialajohtaja	1	0,5	0,5	0,5	0,5
Rakennustarkastaja	1	0,5	0,5	0,5	0,5
Kunnaninsinööri		0,6	1	1	1
Kanslisti	1	1	0,8	0,8	0,8
Talonmies	4	4	4	4	4
Ulkoliikuntapaikkojen hoitaja	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Siivooja	5,5	5	6	6	6
Yhteensä	13,0	12,1	13,3	13,3	13,3

Tuloslaskelma

	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TOIMINTATUOTOT	5 097 191	4 011 887	3 486 194	3 555 918	3 627 037
Myyntituotot	850 884	399 310	423 109	431 571	440 203
Maksutuotot	580 102	66 500	43 000	43 860	44 737
Tuet ja avustukset	2 521 416	2 077 177	1 526 639	1 557 172	1 588 316
Muut toimintatuotot	1 144 789	1 468 900	1 493 446	1 523 315	1 553 781
TOIMINTAKULUT	-17 572 437	-9 303 561	-8 683 697	-8 979 749	-9 164 501
Henkilöstökulut	-8 496 431	-4 938 166	-4 505 790	-4 595 906	-4 687 824
Palvelujen ostot	-6 489 048	-2 387 147	-2 322 728	-2 369 183	-2 416 566
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-1 288 484	-952 186	-838 948	-855 727	-872 841
Avustukset	-315 250	-114 000	-112 000	-236 618	-246 507
Muut toimintakulut	-983 224	-912 062	-904 231	-922 316	-940 762
TOIMINTAKATE	-12 475 246	-5 291 674	-5 197 503	-5 423 831	-5 537 464
VEROTULOT	5 001 049	2 500 000	2 731 043	2 799 930	2 822 430
VALTIONOSUJEDET	8 404 548	3 716 161	3 340 361	3 350 020	3 375 980
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	65 382	-101 250	-116 823	-104 297	-94 521
Korkotuotot	9 820	2 000	6 500	5 000	3 500
Muut rahoitustuotot	163 009	2 500	4 000	3 500	3 000
Korkokulut	-89 752	-100 500	-124 483	-109 957	-98 181
Muut rahoituskulut	-17 695	-5 250	-2 840	-2 840	-2 840
VUOSIKATE	995 732	823 237	757 078	621 822	566 425
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-681 777	-825 000	-720 000	-695 000	-660 000
Suunnitelman mukaiset poistot	-681 777	-825 000	-720 000	-695 000	-660 000
TILIKAUDEN TULOS	313 955	-1 763	37 078	-73 178	-93 575
TILINPÄÄTÖSSIIRROT					
Poistoeron muutos					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	313 955	-1 763	37 078	-73 178	-93 575

Rahoituslaskelma

	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
RAHOITUSLASKELMA				
KUNNAN TOIMINTA				
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	-860 315	-757 078	-621 822	-566 425
Investointien rahavirta				
Investointimenot	294 685	489 092	788 407	267 000
Rah. osuus investointimenoihin	-91 000	-103 715	-196 585	-22 500
Toiminnan ja investointien rahavirta	-656 630	-371 701	-30 000	-321 925
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-250 000	-500 000		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	907 468	1 017 725	963 672	828 538
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Rahoituksen rahavirta	657 468	517 725	963 672	828 538
RAHAVAROJEN MUUTOS	838	146 024	933 672	506 613

Investointiohjelma

INVESTOINTIOHJELMA VUOSILLE 2024 – 2027							
Hinnat ilman arvonlisäveroa							
Hanke	Aloitusvuosi, hankintavuosi	Kokonais- kustannus	2024	2025	2026	2027	Rahoitus
Kunnanhallitus							
Palvelinten päivitys	2024	30 500	30 500	5 000	5 000	5 000	
Kuntatietoraportoinnin muutokset palkkajärjestelmään	2025	80 000		80 000			
Dynasty-tiedonhallintajärjestelmän päivitys	2024	35 000	35 000				
Tekninen toimi							
Utsjokisuun koulun jäljelle jäävän osan kunnostaminen	2020	436 000	100 000	89 000	135 000		
Karigasniemen urheilukenttä	2025	52 000		5 000	47 000		16 500
Nuorgamin liikuntahallin suunnittelu	2025	10 000		10 000			
Eteläisen Ailigastalon esteettömyysluisa	2025	33 000		33 000			9 000
Kuntokorjaukset (PTS 10v)	2018	500 000	50 000	50 000	50 000	50 000	
Karigasniemen asemakaava	2020	100 000	5 000				
Onnelan kammin alueen kunnostus	2024	8 000	8 000				
Kirkonkylän kaavateiden katuvalaistus	2022	56 000		20 000			
Molokkien/jätesäiliöiden hankinta	2021	15 000	10 000				
Utsjokisuun koulun, Ailigastalojen ja vuokratalon maalämpö	2024	440 000	18 000	392 000	30 000		110 000
Ailigastalojen, Nuorgamin vanhan koulun ja paloaseman ilmavesilämpöpumput	2024	90 000	90 000				18 000
Utsjoen kirkonkylän asemakaavoituksen jatkaminen	2024	30 000	30 000				
Nuorgamin ja Utsjoen lähipolut	2024	199 000	94 592	104 407			169 300
Keskuskeittiön yhdistelmäuuni	2024	18 000	18 000				
YHTEENSÄ			489 092	788 407	267 000		322 800
Rahoitusosuus investointeihin			103 715	196 585	22 500		
Netto			385 377	591 822	244 500		

Hankeohjelma

	Menot	Tulot Eu /Valtio	Tulot muut	Netto
Elinvoimalautakunta				
uPyöräily	65 353	52 282		13 071
uPyöräily flat rate	26 141	20 913		5 228
Utsjoen Master Plan	44 622	35 697		8 925
Utsjoen Master Plan Flat Rate	3 124	2 499		625
Utsjoen lohikeskus	90 227	90 227		0
Utsjoen lohikeskus Flat rate	7 827	7 827		0
Mount Recilience	47 134	47 134		0
Mount Recilience Flat rate	11 783	11 783		0
Leader ja muut hankkeet	21 327	0		21 327
Sivistyslautakunta				
Kielipesä Utsjoki	81 959	65 965	2 000	13 994
Kielipesä Karigasniemi	96 840	76 764	3 000	17 076
Kielipesä Nuorgam	84 747	66 484	3 000	15 263
Saamen kielen etäopetushanke 2023-2024	226 700	226 700		0
Koulunuorisotyö 2	26 084	20 339		5 745
Utsjoen koulujen harrastustoiminta 2023-2024	23 000	17 250		5 750
Etsivä nuorisotyö 2024	22 583	15 000		7 583
YHTEENSÄ	879 451,00	756 846,00	8 000,00	114 587,00